

De waardering van bedrijven voor het mbo: een pilot

Verslag van een pilot-onderzoek naar het
meten van de waardering van het bedrijfsleven
voor het middelbaar beroepsonderwijs

BIJLAGENBOEK

Ben Hövels (KBA)
Kees Meijer (KBA)
Kees Hoogendijk (EB Management)

Nijmegen, februari 2011

Inhoud

Toelichting / secties / verkrijgbaarheid

Sectie A – De vragenlijst voor de enquête onder bedrijven	3
Sectie B – Verloop veldwerk van enquête onder bedrijven	22
Sectie C – Verslag verdiepende interviews	28
Sectie D – Enquêteresultaten nader gedetailleerd	40
Sectie E – Overzicht van correlaties tussen centrale variabelen	58

Toelichting

In dit boek zijn, in de vorm van vijf secties, de bijlagen opgenomen die behoren bij het rapport:

Heuvels, Ben, Kees Meijer en Kees Hoogendijk (2011): *De waardering van bedrijven voor het mbo: een pilot - Verslag van een pilot-onderzoek naar het meten van de waardering van het bedrijfsleven voor het middelbaar beroepsonderwijs*. Nijmegen, KBA.

Secties

Sectie A – De vragenlijst voor de enquête onder bedrijven

Sectie B – Verloop veldwerk van enquête onder bedrijven

Sectie C – Verslag verdiepende interviews

Sectie D – De enquêteresultaten nader gedetailleerd

Sectie E – Overzicht van correlaties tussen centrale variabelen

Verkrijgbaarheid

Zowel het hierboven genoemde rapport over de pilot als dit bijlagenboek kan gedownload worden vanaf de KBA website: www.kbanijmegen.nl.

Een printversie van beide rapportages is verkrijgbaar bij KBA, postbus 1422, 6501 BK Nijmegen.

Vragenlijst WAARDERING BEDRIJVEN VOOR HET MBO

Toelichting:

<NAAM SCHOOL> hier ziet de respondent de naam van het betreffende ROC / AOC

<NAAM BRANCHE> hier ziet de respondent de naam van de betreffende branche

A. Samenwerking en contact met middelbaar beroepsonderwijs

Uw bedrijf

(A-1) Is uw bedrijf zelfstandig of deel van een groter bedrijf?

- 1 een zelfstandig bedrijf
 2 een vestiging of zelfstandig onderdeel van een groter bedrijf

(A-2) Hoeveel werknemers heeft uw bedrijf?

Toelichting: is uw bedrijf een vestiging of zelfstandig onderdeel van een groter bedrijf geef dan het (geschatte) aantal werknemers van deze vestiging / dit onderdeel aan.

1-9	10-24	25-49	50-99	100-249	250-999	1000-2499	> 2500
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

(A-2a) Wat is de postcode van uw bedrijf?

cijfers

Het middelbaar beroepsonderwijs

(A-3) Waren / zijn er in uw bedrijf in de jaren 2008 - 2010 *stagiaires in BOL-opleidingen* (de beroepsopleidende leerweg, ook aangeduid als *dagonderwijs*) uit ROC's, AOC's of vakinstellingen?

- 1 neen
 2 ja van hoeveel verschillende mbo-instellingen? mbo-instellingen

(A-4) Waren / zijn er in uw bedrijf in de jaren 2008 – 2010 *leerling-werknemers in BBL-opleidingen* (de beroepsbegeleidende leerweg, ook bekend als *werkend leren*) uit ROC's, AOC's of vakinstellingen?

- 1 neen
 2 ja van hoeveel verschillende mbo-instellingen? mbo- instellingen

<NAAM SCHOOL>

(A-5) Is er in de jaren 2008 – 2010 enige vorm van samenwerking of contact geweest tussen uw bedrijf en <NAAM SCHOOL> met betrekking tot mbo-opleidingen?

☐ 1	neen, in het geheel niet	<i>computer leidt respondent naar vragenblokken Blok G + H</i>
☐ 2	ja, bedrijf is geen leerbedrijf, maar neemt wél afgestudeerde mbo'ers af	<i>vragenblokken D + E + F + H</i>
☐ 3	ja, bedrijf is geen leerbedrijf, maar wél anderszins contact	<i>vragenblokken E + F + H</i>
☐ 4	ja, bedrijf leidt stagiaires of leerling-werknemers op via samenwerkings-verband van de branche (ROI , OBM, e.d.)	<i>vraag A-6</i>
☐ 5	ja, bedrijf is als leerbedrijf actief	<i>vraag A-6</i>

(A-6) Hoe lang is uw bedrijf reeds actief als leerbedrijf voor mbo-opleidingen van <NAAM SCHOOL>?

- korter dan een jaar
- een tot drie jaar
- drie tot vijf jaar
- vijf tot tien jaar
- tien jaar of langer

(A-7) Van welke mbo-opleidingen van <NAAM SCHOOL> zijn de stagiaires of leerling-werknemers afkomstig?

(meerdere antwoorden mogelijk)

- technische opleidingen
- administratieve en economische opleidingen
- zorg- en welzijnsopleidingen
- 'groene' opleidingen

(A-8) Van welk mbo-niveau zijn de stagiaires of leerling-werknemers van <NAAM SCHOOL> die door uw bedrijf opgeleid worden?

(meerdere antwoorden mogelijk)

- mbo-niveau-1 (assistentniveau)
- mbo-niveau-2
- mbo-niveau-3
- mbo-niveau-4

(A-9) Heeft uw bedrijf:

- alleen *stagiaires in BOL-opleidingen* ('dagonderwijs') van <NAAM SCHOOL>,
- alleen *leerling-werknemers in BBL-opleidingen* ('werkend leren') van deze school
- of beide?

☐ 1	alleen stagiaires in BOL-opleidingen ('dagonderwijs')	<i>computer leidt respondent naar vragenblokken B + D + E + F + H</i>
☐ 2	alleen leerling-werknemers in BBL-opleidingen ('werkende leren')	<i>vragenblokken C + D + E + F + H</i>
☐ 3	beide, van BOL- en BBL-opleidingen	<i>vragenblokken B + C + D + E + F + H</i>

B. WAARDERING <NAAM SCHOOL> BIJ BOL-STAGES

(B-1) Heeft uw bedrijf momenteel BOL-stagiaires ('dagonderwijs') van <NAAM SCHOOL> voor mbo-opleidingen relevant voor de <NAAM BRANCHE>?

- neen
 ja

(B-2) Hoeveel BOL-stagiaires van <NAAM SCHOOL> van relevante opleidingen voor <NAAM BRANCHE> had uw bedrijf in 2008 en 2009 samen?

☐	geen BOL-stagiaires in 2008 in 2009	<i>computer leidt, afhankelijk van antwoord op vraag A-9, respondent naar vragenblok C of D</i>
☐	aantal BOL-stagiaires in 2008 en in 2009	<i>..... BOL- stagiaires</i>

(B-3) Hoe beoordeelt u de rol die <NAAM SCHOOL> in 2008 of 2009 speelde bij de BOL-stages van leerlingen van mbo-opleidingen voor <NAAM BRANCHE> op elk van de navolgende aspecten:

		<i>de rol van de school:</i>				
		1 = slecht				5 = goed
		1	2	3	4	5
DE VOORBEREIDING VAN BEDRIJF EN STAGIAIR						
• de school informeert bedrijf over doel en opzet van de stage		☐	☐	☐	☐	☐
• de school maakt eigen rol, die van de stagiair en van het bedrijf tijdens de stage duidelijk		☐	☐	☐	☐	☐
• de school informeert bedrijf over voorzieningen die voor de stagiair getroffen moeten worden (verzekeringen / inentingen, etc.)		☐	☐	☐	☐	☐
• de school zorgt voor het tot stand komen van de bpv-overeenkomst / praktijkovereenkomst (POK)		☐	☐	☐	☐	☐
• de school zorgt voor de afwikkeling van benodigde administratieve procedures		☐	☐	☐	☐	☐
DE AFSTEMMING TUSSEN SCHOOL EN BEDRIJF						
• de school zorgt voor de inhoudelijk aansluiting tussen het binnen-schoolse deel en het stagedeel van de opleiding		☐	☐	☐	☐	☐
• de school zorgt voor bij bedrijf passende stageopdrachten (in stagewerkboek of individueel per stagiair)		☐	☐	☐	☐	☐
• de school zorgt dat de stagiair qua kennis en kunde bij het bedrijf past		☐	☐	☐	☐	☐
• de school zorgt dat de stagiair qua beroepshouding, leerwensen en leerpotentieel bij het bedrijf past		☐	☐	☐	☐	☐
DE BEGELEIDING VANUIT DE SCHOOL TIJDENS DE STAGE						
• de school geeft duidelijk aan wie de stagebegeleider vanuit de school is		☐	☐	☐	☐	☐
• de school zorgt voor deskundige stagebegeleiders		☐	☐	☐	☐	☐
• de school zorgt dat stagebegeleider zowel telefonisch als anderszins bereikbaar is		☐	☐	☐	☐	☐
• de school zorgt ervoor dat stagebegeleider van school langskomt op de momenten dat begeleiding vanuit school belangrijk is		☐	☐	☐	☐	☐
• de school zorgt ervoor dat er voldoende vaak contact is met het bedrijf over de stagevoortgang		☐	☐	☐	☐	☐
DE BEOORDELING VAN DE STAGIAIRS						
• de school informeert bedrijf over hoe de stagiair te beoordelen		☐	☐	☐	☐	☐
• de school geeft duidelijke stage-beoordelingscriteria		☐	☐	☐	☐	☐
• de school zorgt voor gebruiksvriendelijke beoordelingsprocedures		☐	☐	☐	☐	☐
• de school maakt de rol van het bedrijf bij de stagebeoordeling duidelijk		☐	☐	☐	☐	☐

		<i>relatiemanagement is:</i>				
		1 = slecht				5 = goed
		1	2	3	4	5
CONTACT MET DE SCHOOL TIJDENS DE STAGE						
• per stagiair is duidelijk wie het aanspreekpunt op school is		☐	☐	☐	☐	☐
• telefonische bereikbaarheid		☐	☐	☐	☐	☐
• bereikbaarheid per e-mail		☐	☐	☐	☐	☐
• snelheid van reactie op vragen		☐	☐	☐	☐	☐
• correctheid waarmee opmerkingen, vragen of klachten over de stage afgehandeld worden		☐	☐	☐	☐	☐
• nakomen van gemaakte afspraken over de stage		☐	☐	☐	☐	☐

(B-4) Alles overziend, welk rapportcijfer (van 1 tot 10) geeft u in het algemeen aan **de rol van** <NAAM SCHOOL> bij BOL-stages binnen mbo-opleidingen in <NAAM BRANCHE> voor wat betreft:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
• de voorbereiding van bedrijf en stagiair	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
• de afstemming tussen school en bedrijf	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
• de begeleiding tijdens de stage	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
• de beoordeling van de stagiair	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
• het contact met school tijdens de stage	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

(B-5) In welke mate getroost **uw bedrijf zelf** zich inspanningen om de samenwerking met <NAAM SCHOOL> bij BOL-stages in <NAAM BRANCHE> goed te laten verlopen?

zeer veel	tamelijk veel	niet veel / niet weinig	tamelijk weinig	zeer weinig
☐	☐	☐	☐	☐

(B-6) Over het geheel genomen, welk rapportcijfer geeft u aan de rol die **uw bedrijf zelf** speelt om kwalitatief goede stages te verzorgen?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

(B-7) In hoeverre heeft u zicht op de gang van zaken op het binnenschoolse deel van BOL-opleidingen in <NAAM BRANCHE> van <NAAM SCHOOL>?*

geen zicht op *Bij antwoord 3 bij vraag A-9, door naar blok C; anders blok D*

enigszins zicht op

goed zicht op

(B-8) Wat is uw indruk van de gang van zaken bij het binnenschoolse deel van BOL-opleidingen voor <NAAM BRANCHE> op <NAAM SCHOOL> met betrekking tot de volgende aspecten?

	1 = slecht			5 = goed		weet niet
	1	2	3	4	5	
• inhoud vaklessen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
• inhoud algemene vorming	☐	☐	☐	☐	☐	☐
• deskundigheid van docenten	☐	☐	☐	☐	☐	☐
• inzet om lesuitval te voorkomen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
• technische uitrusting op / apparatuur van de school	☐	☐	☐	☐	☐	☐

C. WAARDERING <NAAM SCHOOL> BIJ BBL-LEERWERKPERIODES

(C-1) Heeft uw bedrijf momenteel BBL-leerlingen ('*werkend leren*') van <NAAM SCHOOL> voor mbo-opleidingen relevant voor <NAAM BRANCHE>?

neen

ja

(C-2) Hoeveel BBL leerling-werknemers van <NAAM SCHOOL> van relevante mbo-opleidingen in <NAAM BRANCHE> had uw bedrijf in totaal in 2008 en 2009?

geen BBL-leerling-werknemers in 2008 en in 2009 *Computer leidt respondent naar vragenblok D*

aantal BBL-leerling-werknemers in 2008 en in 2009 *aantal:*

(C-3) Hoe beoordeelt u de rol die <NAAM SCHOOL> in 2008 of 2009 speelde bij de BBL-leerwerkperiodes van leerlingen van mbo-opleidingen voor <NAAM BRANCHE> op elk van de navolgende aspecten:

de rol van de school:

1 = slecht
1 2 3 4 5 = goed

DE VOORBEREIDING VAN BEDRIJF EN LEERLING-WERKNEMER

- de school informeert bedrijf over doel en opzet van de leerwerkperiode
- de school maakt eigen rol, die van de leerling-werknemer en van het bedrijf tijdens de leerwerkperiode duidelijk
- de school informeert bedrijf over voorzieningen die voor de leerling-werknemer getroffen moeten worden (verzekeringen / inentingen, etc.)
- de school zorgt voor het tot stand komen van de bpv-overeenkomst / praktijkovereenkomst (POK)
- de school zorgt voor de afwikkeling van de benodigde administratieve procedures

DE AFSTEMMING TUSSEN SCHOOL EN BEDRIJF

- de school zorgt voor de inhoudelijk aansluiting tussen het binnenschoolse deel en het leerwerk-deel van de opleiding
- de school zorgt voor bij bedrijf passende opdrachten (in leerwerkboek of individueel per leerling-werknemer)
- de school zorgt dat de leerling-werknemer qua kennis en kunde bij het bedrijf past

DE BEGELEIDING VANUIT DE SCHOOL TIJDENS DE LEERWERKPERIODE

- de school geeft duidelijk aan wie de beroepspraktijkdocent (bpv-docent) vanuit de school is
- de school zorgt voor deskundige bpv-docent vanuit school
- de school zorgt dat bpv-docent zowel telefonisch als anderszins bereikbaar is
- de school zorgt ervoor dat de bpv-docent van school langskomt op de momenten dat begeleiding vanuit school belangrijk is
- de school zorgt ervoor dat er voldoende vaak contact is met het bedrijf over de voortgang tijdens een leerwerkperiode

de rol van de school:

1 = slecht 5 = goed
1 2 3 4 5

DE BEOORDELING VAN DE LEERLING-WERKNEMER

- de school informeert bedrijf over *hoe* de leerling-werknemer beoordeeld moet worden
- de school geeft duidelijke beoordelingscriteria voor leerwerkperiodes
- de school zorgt voor gebruiksvriendelijke beoordelingsprocedures
- de school maakt de rol van het bedrijf bij de beoordeling van een leerling-werknemer duidelijk

relatiemanagement is:

1 = slecht 5 = goed
1 2 3 4 5

CONTACT MET DE SCHOOL TIJDENS DE LEERWERKPERIODE

- per leerling-werknemers is duidelijk wie het aanspreekpunt op school is
- telefonische bereikbaarheid
- bereikbaarheid per e-mail
- snelheid van reactie op vragen
- correctheid waarmee opmerkingen, vragen of klachten over de leerwerkperiode afgehandeld worden
- nakomen van gemaakte afspraken over de leerwerkperiode

(C-4) Alles overziend, welk rapportcijfer (van 1 tot 10) geeft u in het algemeen aan **de rol van** <NAAM SCHOOL> bij BBL-leerwerkperiodes binnen <NAAM BRANCHE> voor wat betreft:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
• de voorbereiding van bedrijf en leerling-werknemer	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
• de afstemming tussen school en bedrijf	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
• de begeleiding tijdens de leerwerkperiode	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
• de beoordeling van de leerling-werknemer	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
• het contact met school tijdens de leerwerkperiode	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

(C-5) In welke mate getroost **uw bedrijf zelf** zich inspanningen om de samenwerking met <NAAM SCHOOL> bij de leerwerkperiodes in <NAAM BRANCHE> goed te laten verlopen?

zeer veel	tamelijk veel	niet veel / niet weinig	tamelijk weinig	zeer weinig
☐	☐	☐	☐	☐

(C-6) Over het geheel genomen, welk rapportcijfer geeft u aan de rol die **uw bedrijf zelf** speelt om kwalitatief goede leerwerkperiodes te verzorgen?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

(C-7) In hoeverre heeft u zicht op de gang van zaken op het binnenschoolse deel van BBL-opleidingen in de <NAAM BRANCHE> van <NAAM SCHOOL>?

- geen zicht op *computer leidt respondent naar vragenblok D*
- enigszins zicht op
- goed zicht op

(C-8) Wat is uw indruk van de gang van zaken bij het binnenschoolse deel van BBL-opleidingen voor <NAAM BRANCHE> op < NAAM SCHOOL> met betrekking tot de volgende aspecten?

	1 = slecht		5 = goed			weet niet
	1	2	3	4	5	
• inhoud vaklessen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
• inhoud algemene vorming	☐	☐	☐	☐	☐	☐
• deskundigheid van docenten	☐	☐	☐	☐	☐	☐
• inzet om lesuitval te voorkomen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
• technische uitrusting op / apparatuur van de school	☐	☐	☐	☐	☐	☐

D. WAARDERING VAN PAS OPGELEIDE MBO-ERS

Toelichting: Indien u zelf onvoldoende zicht heeft op nieuwe werknemers in uw bedrijf die bij <NAAM SCHOOL> een mbo-opleiding in <NAAM BRANCHE> hebben voltooid, dan aub dit deel van de vragenlijst in laten vullen door een functionaris in uw bedrijf die daar wel voldoende zicht op heeft (bijv. directie of PZ) of deze raadplegen.

(D-1) Zijn er in 2008 of 2009 door uw bedrijf mbo-ers in dienst genomen, kort na het afronden van een **BOL-opleiding** in <NAAM BRANCHE> bij <NAAM SCHOOL>?

- nee *computer leidt respondent naar vraag D-7*
 ja

(D-3) Op welk mbo-niveau waren deze pas afgestudeerden met een BOL-diploma van een opleiding in <NAAM BRANCHE> bij <NAAM SCHOOL> opgeleid?
(meerdere antwoorden mogelijk)

- mbo-niveau-1 (assistentniveau)
 mbo-niveau-2
 mbo-niveau-3
 mbo-niveau-4

(D-2) Om hoeveel pas afgestudeerden met zo'n BOL-diploma ging het in 2008 en 2009 samen?

Aantal: *computer leidt bij aantal = 1, respondent naar vraag naar D-5, anders D-4*

(D-4) Van welk mbo-niveau zijn deze BOL-afgestudeerden van een opleiding in <NAAM BRANCHE> bij <NAAM SCHOOL> het meest in dienst genomen?
(bij gelijke aantallen, kies het hoogste niveau)

- mbo-niveau-1 (assistentniveau)
 mbo-niveau-2
 mbo-niveau-3
 mbo-niveau-4

(D-5) Hoe beoordeelt u in het algemeen de kwaliteit van pas afgestudeerden van BOL-opleidingen in <NAAM BRANCHE> van <NAAM SCHOOL>?

	<i>de kwaliteit is:</i>				
	1 = slecht		5 = goed		
	1	2	3	4	5
• qua vakkennis	☐	☐	☐	☐	☐
• qua beroepsvaardigheden	☐	☐	☐	☐	☐
• qua beroepshouding	☐	☐	☐	☐	☐
• qua taal- en/of rekenvaardigheden	☐	☐	☐	☐	☐
• qua communicatieve vaardigheden	☐	☐	☐	☐	☐
• qua bereidheid om zich in te zetten voor het bedrijf	☐	☐	☐	☐	☐
• qua vermogen om zich in het vak te ontwikkelen en bij te leren	☐	☐	☐	☐	☐
• qua bereidheid om na- en bijscholing te doen	☐	☐	☐	☐	☐

(D-6) Alles overziend, welk rapportcijfer geeft u in het algemeen aan de kwaliteit van deze pas afgestudeerde BOL'ers?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

(D-7) Zijn er in 2008 of 2009 door uw bedrijf mbo'ers, na het afronden van een **BBL-opleiding** in <NAAM BRANCHE> bij <NAAM SCHOOL>, in dienst genomen?

- nee *computer leidt respondent naar vragenblokken E + F + H*
- ja

(D-10) Op welk mbo-niveau waren deze pas afgestudeerden met een BBL-diploma van een opleiding in <NAAM BRANCHE> bij <NAAM SCHOOL> opgeleid?
(meerdere antwoorden mogelijk)

- mbo-niveau-1 (assistentniveau)
- mbo-niveau-2
- mbo-niveau-3
- mbo-niveau-4

(D-9) Hoeveel daarvan hebben de BBL-opleiding genoten in uw eigen bedrijf?

- allemaal
- een deel
- geen een

(D-8) Om hoeveel recent afgestudeerden met zo'n BBL-diploma ging het in 2008 en 2009 samen?

aantal:

(D-11) Van welk mbo-niveau zijn deze BBL-afgestudeerden van een opleiding in <NAAM BRANCHE> bij <NAAM SCHOOL> het meest in dienst genomen?
(bij gelijke aantallen, kies het hoogste niveau)

- mbo-niveau-1 (assistentniveau)
- mbo-niveau-2
- mbo-niveau-3
- mbo-niveau-4

(D-12) Hoe beoordeelt u in het algemeen de kwaliteit van pas afgestudeerden van BBL-opleidingen in <NAAM BRANCHE> van <NAAM SCHOOL>?

	<i>de kwaliteit is:</i>				
	1 = slecht			5 = goed	
	1	2	3	4	5
• qua vakkennis	☐	☐	☐	☐	☐
• qua beroepsvaardigheden	☐	☐	☐	☐	☐
• qua beroepshouding	☐	☐	☐	☐	☐
• qua communicatieve vaardigheden	☐	☐	☐	☐	☐
• qua bereidheid om zich in te zetten voor het bedrijf	☐	☐	☐	☐	☐
• qua vermogen om zich in het vak te ontwikkelen en bij te leren	☐	☐	☐	☐	☐
• qua bereidheid om na- en bijscholing te doen	☐	☐	☐	☐	☐

(D-13) Alles overziend, welk rapportcijfer geeft u in het algemeen aan de kwaliteit van deze pas afgestudeerde BBL'ers?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

E. Waardering samenwerking van school met bedrijf

(E-1) Heeft uw bedrijf in 2008 of 2009 concreet samengewerkt met opleidingen in <NAAM BRANCHE> van <NAAM SCHOOL> bij het ontwikkelen en/of uitvoeren van opleidingen?

<i>Samengewerkt op gebied van:</i>	nee	ja
• (mee-)ontwikkelen van onderwijsmateriaal voor de opleiding	☐	☐
• afnemen van examens	☐	☐
• organiseren van docentenstages	☐	☐
• organiseren van bedrijfsexcursies	☐	☐
• verzorgen van gastlessen door medewerkers van uw bedrijf	☐	☐
• opzetten en uitvoeren van bedrijfssimulaties, mini-ondernemingen, leerafdelingen, e.d.	☐	☐
• verbeteren van de opzet BOL-stages	☐	☐
• verbeteren van de opzet BBL-leer-werkperiodes	☐	☐

(E-1a) Hoe beoordeelt u de medewerking van <NAAM SCHOOL> bij die samenwerking?
computer toont alleen de opties waarbij 'ja' geantwoord is op de vorige vraag

		<i>medewerking van de school is</i>				
		1 = slecht		5 = goed		
		1	2	3	4	5
<i>Samengewerkt op gebied van:</i>						
• (mee-)ontwikkelen van onderwijsmateriaal voor de opleiding	bij ja >	☐	☐	☐	☐	☐
• afnemen van examens	bij ja >	☐	☐	☐	☐	☐
• organiseren van docentenstages	bij ja >	☐	☐	☐	☐	☐
• organiseren van bedrijfsexcursies	bij ja >	☐	☐	☐	☐	☐
• verzorgen van gastlessen door medewerkers van uw bedrijf	bij ja >	☐	☐	☐	☐	☐
• opzetten en uitvoeren van bedrijfssimulaties, mini-ondernemingen, leerafdelingen, e.d.	bij ja >	☐	☐	☐	☐	☐
• verbeteren van de opzet BOL-stages	bij ja >	☐	☐	☐	☐	☐
• verbeteren van de opzet BBL-leer-werkperiodes	bij ja >	☐	☐	☐	☐	☐

(E-2) Heeft uw bedrijf in 2008 of 2009 deelgenomen aan vormen van georganiseerd overleg tussen het regionale bedrijfsleven en <NAAM SCHOOL> en hoe beoordeelt u de medewerking van <NAAM SCHOOL> daaraan?

<i>Deelgenomen aan:</i>	nee	ja
• praktijkopleidersbijeenkomsten	☐	☐
• werkveldbijeenkomsten	☐	☐
• overleg over stages/leer-werkperiodes	☐	☐
• overleg namens de branche met de school (bijvoorbeeld: Branche-Regio-Overleg)	☐	☐
• overleg in kader van regionaal samenwerkingsverband (ROI,OBM, e.d.)	☐	☐
• overleg met het management van de afdeling <NAAM BRANCHE>	☐	☐
• overleg op directieniveau met het College van Bestuur van de school	☐	☐
• andere vorm(en) van overleg	☐	☐

(E-2a) Hoe beoordeelt u de medewerking van <NAAM SCHOOL> daaraan?
computer toont alleen de opties waarbij 'ja' geantwoord is op de vorige vraag

		<i>medewerking van de school is:</i>				
		1 = slecht				5 = goed
		1	2	3	4	5
<i>Deelgenomen aan:</i>						
• praktijkopleidersbijeenkomsten	bij ja >	☐	☐	☐	☐	☐
• werkveldbijeenkomsten	bij ja >	☐	☐	☐	☐	☐
• overleg over stages/leer-werkperiodes	bij ja >	☐	☐	☐	☐	☐
• overleg namens de branche met de school (bijvoorbeeld: Branche-Regio-Overleg)	bij ja >	☐	☐	☐	☐	☐
• overleg in kader van regionaal samenwerkingsverband (ROI,OBM, e.d.)	bij ja >	☐	☐	☐	☐	☐
• overleg met het management van de afdeling <NAAM BRANCHE>	bij ja >	☐	☐	☐	☐	☐
• overleg op directieniveau met het College van Bestuur van de school	bij ja >	☐	☐	☐	☐	☐
• andere vorm(en) van overleg	bij ja >	☐	☐	☐	☐	☐

(E-3) Alles overziend, welk rapportcijfer geeft u in het algemeen aan de medewerking van de school aan samenwerking met het bedrijf?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

F. Waardering relatiemanagement en imago

Toelichting: Indien u zelf onvoldoende zicht heeft op het relatiemanagement van de school richting uw bedrijf, dan aub dit gedeelte van de vragenlijst in laten vullen door een functionaris in uw bedrijf die daar wel voldoende zicht op heeft (bijv. directie of PZ) of deze raadplegen.

(F-1) Over welke onderwerpen is uw bedrijf in de jaren 2008 – 2010 geïnformeerd vanuit <NAAM SCHOOL> en wat is uw oordeel over deze informatie?

			<i>de informatie is:</i>				
			1 = slecht			5 = goed	
			1	2	3	4	5
<i>informatie ontvangen over:</i>	nee	ja					
• nieuwe opleidingen	☐	☐	bij ja >	☐	☐	☐	☐
• nieuwe onderwijsvormen	☐	☐	bij ja >	☐	☐	☐	☐
• Competentiegericht Onderwijs (CGO)	☐	☐	bij ja >	☐	☐	☐	☐
• aanbod aan bij- en nascholingsmogelijkheden	☐	☐	bij ja >	☐	☐	☐	☐

(F-2) Hoe beoordeelt u in het algemeen het relatiemanagement van <NAAM SCHOOL> met uw bedrijf op de volgende aspecten?

		<i>relatiemanagement is:</i>				
		1 = slecht			5 = goed	
		1	2	3	4	5
• de communicatie met het bedrijf in het algemeen		☐	☐	☐	☐	☐
• telefonische bereikbaarheid van de school		☐	☐	☐	☐	☐
• bereikbaarheid per e-mail van de school		☐	☐	☐	☐	☐
• snelheid van reactie op vragen		☐	☐	☐	☐	☐
• correctheid waarmee opmerkingen, vragen of klachten afgehandeld worden		☐	☐	☐	☐	☐
• nakomen van gemaakte afspraken		☐	☐	☐	☐	☐
• duidelijkheid wie aanspreekpunt voor het bedrijf is		☐	☐	☐	☐	☐

(F-3) Hoe scoort <NAAM SCHOOL> naar uw mening op de volgende imago-kenmerken?

		<i>imago is:</i>				
		1 = slecht			5 = goed	
		1	2	3	4	5
<NAAM SCHOOL>						
• straalt 'toegankelijkheid' uit		☐	☐	☐	☐	☐
• is flexibel		☐	☐	☐	☐	☐
• is professioneel		☐	☐	☐	☐	☐
• is klantvriendelijk voor het bedrijfsleven		☐	☐	☐	☐	☐
• levert kwaliteit		☐	☐	☐	☐	☐
• heeft goede contacten met regionale partners		☐	☐	☐	☐	☐
• is maatschappelijk betrokken		☐	☐	☐	☐	☐
• is ondernemend		☐	☐	☐	☐	☐
• heeft competente docenten		☐	☐	☐	☐	☐
• neemt initiatieven naar bedrijven toe		☐	☐	☐	☐	☐
• reageert snel op ontwikkelingen op de regionale arbeidsmarkt		☐	☐	☐	☐	☐
• betreft het bedrijfsleven bij onderwijsontwikkeling		☐	☐	☐	☐	☐

(F-4) Alles overziend, welk rapportcijfer geeft u in het algemeen aan het relatiemanagement van <NAAM SCHOOL> met uw bedrijf?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

G. Geen samenwerking of contact

(G-1) Is er in het verleden ooit samenwerking of contact geweest tussen uw bedrijf en <NAAM SCHOOL>?

☐ neen, in het verleden ook niet	Ga door naar vragenblok H
☐ ja, het bedrijf was in het verleden actief als leerbedrijf	Ga naar vraag naar vraag G-2
☐ ja, anderszins contact	Ga naar vraag G-3

(G-2) Hoe lang is uw bedrijf actief geweest als leerbedrijf?

- korter dan een jaar
- een tot drie jaar
- drie tot vijf jaar
- vijf tot tien jaar
- tien jaar of langer

(G-3) Waarom heeft uw bedrijf geen samenwerking of contact (meer) met < NAAM SCHOOL >

	<i>deze reden speelt:</i>		
	geen rol	enige rol	een belangrijke rol
• als bedrijf weten we niet wat deze school ons te bieden heeft	☐	☐	☐
• ons bedrijf werkt niet met stagiairs / leerlingen op MBO-niveau	☐	☐	☐
• ons bedrijf heeft nooit vacatures op mbo-niveau	☐	☐	☐
• de school stuurt ons bedrijf geen stagiaires	☐	☐	☐
• ons bedrijf heeft geen goede ervaringen met deze school	☐	☐	☐
• ons bedrijf werkt liever samen met een andere school die dichterbij ligt	☐	☐	☐
• ons bedrijf werkt liever samen met een andere school, om andere reden(en) namelijk:			
• ons bedrijf werkt liever niet samen met het onderwijs om de volgende reden(en)			
•			

(G-4) Hoe scoort <NAAM SCHOOL> naar uw mening op de volgende imago-kenmerken?

<NAAM SCHOOL>	<i>imago is:</i>				
	1 = slecht	2	3	4	5 = goed
	1	2	3	4	5
• straalt 'toegankelijkheid' uit	☐	☐	☐	☐	☐
• is flexibel	☐	☐	☐	☐	☐
• is professioneel	☐	☐	☐	☐	☐
• is klantvriendelijk voor het bedrijfsleven	☐	☐	☐	☐	☐
• levert kwaliteit	☐	☐	☐	☐	☐
• heeft goede contacten met regionale partners	☐	☐	☐	☐	☐
• is maatschappelijk betrokken	☐	☐	☐	☐	☐
• is ondernemend	☐	☐	☐	☐	☐
• heeft competente docenten	☐	☐	☐	☐	☐
• neemt initiatieven naar bedrijven toe	☐	☐	☐	☐	☐
• reageert snel op ontwikkelingen op de regionale arbeidsmarkt	☐	☐	☐	☐	☐
• betreft het bedrijfsleven bij onderwijsontwikkeling	☐	☐	☐	☐	☐

H. Tot slot

(H-1) Is uw bedrijf lid van een werkgeversorganisatie?

- ja
 nee

(H-2) Wat is uw hoofdfunctie in het bedrijf?

- directeur / bedrijfsleider
 (lijn-)manager
 hoofd P&O / P&O functionaris
 hoofd opleidingen / opleidingsfunctionaris
 praktijkopleider
 anders, nl.:

(H-3) Begeleidt u zelf stagiaires of leerling-werknemers?

- neen
 ja

(H-4) Is deze vragenlijst geheel door u zelf ingevuld of waren bij het invullen er van ook anderen binnen uw bedrijf betrokken?

- geheel door mijzelf ingevuld
 ook anderen er bij betrokken

(H-5) Heeft u vragen of opmerkingen (a) bij de manier waarop in deze vragenlijst de waardering door bedrijven van het mbo bepaald wordt of (b) bij de opzet van deze vragenlijst? Zet deze dan in onderstaand kader.

De anonimiteit van uw antwoorden wordt door de onderzoekers gewaarborgd.

(H-5) Mag er, wanneer de onderzoekers nadere informatie nodig hebben, met u contact opgenomen worden?

Zo ja, vermeld dan hier uw:

Naam

Naam bedrijf

E-mail adres

Telefoonnummer:

Sectie B – Verloop veldwerk van enquête onder bedrijven

2.1 Keuzes voorafgaand aan het veldwerk

Keuze branches

Tijdens de begeleidingscommissievergadering van 22 april 2010 is, in nauw overleg met MKB-Nederland en VNO-NCW, besloten de volgende zes branches (en brancheorganisaties) in het onderzoek te betrekken:

- Metaalbewerking e.d. (Koninklijke Metaalunie)
- Welzijn en maatschappelijke dienstverlening (MO-groep)
- Ambachtelijke (banket)bakkers (NBOV)
- Installatietechniek e.d. (Uneto-VNI)
- Gehandicaptenzorg (VGN)
- Groen: hoveniers e.d. (VHG)

Belangrijk punt van overweging bij deze keus is dat er vanuit MKB-Nederland al langere tijd contacten lopen met de werkgeversorganisatie in elk van de branches. Ze zijn reeds medio 2009 benaderd en staan 'in de startblokken'.

Keuze scholen

In een eerder plan voor de pilot is voorgesteld dat er naast ROC's en een AOC, ook één vakinstelling meedoet. Met de keus voor deze branches is deze laatste optie van de baan. Voor geen van de branches geldt dat er een vakinstelling is. Vijf ROC's en een AOC gaan aan de pilot deelnemen.

De MBO Raad heeft in het voorjaar van 2010 al de bereidwilligheid van mbo-instellingen gepeild om aan het onderzoek deel te nemen. Op 28 mei 2010 ontvangt KBA een overzicht met zeven scholen. Het gaat hierbij om zes ROC's en één AOC die zich bereid verklaard hebben deel te nemen en om een ROC met wie nog overleg gepleegd wordt. Om zoveel mogelijk binnen de tijdsplanning te blijven is, in overleg met de MBO Raad, besloten om met vijf ROC's en het ene AOC die al het 'groene licht' hebben gegeven de pilot te starten. Bij het kiezen van de vijf ROC's is er naar gestreefd zowel 'stedelijke' als 'rurale' ROC's in de groep op te nemen.

De bij de pilot betrokken mbo-instellingen zijn:

- AOC Clusius
- ROC Leiden
- ROC Rivor
- ROC Zeeland
- ROC Eindhoven
- ROC Friese Poort

Contactpersonen op de scholen zijn over de pilot geïnformeerd en er bij betrokken.

Bepaling omvang regio's rondom scholen

Leden van een brancheorganisatie 'rondom' een deelnemende school zullen worden gevraagd de internetvragenlijst in te vullen. Ter bepaling om welke leden het gaat wordt, op basis van een

postcodekaart, rondom de hoofdvestigingen van elke school een – vrij ruim – gebied van 25 tot 35 kilometer afgebakend. Tabel 3.1 geeft de aldus bepaalde postcoderegio's aan.

Tabel 2.1 – Postcoderegio's rondom de deelnemende scholen

School	postcodes	omschrijving
AOC Clusius	1420 t.e.m. 1999 NIET: 1422, 1424, 1432, 1433, 1435	Noord Holland boven het Noordzeekanaal
ROC Leiden	2100 t.e.m. 2899	provincie Zuid Holland, minus Den Haag en Rotterdam
ROC Rivor	4000 t.e.m. 4199, 5300 t.e.m. 5335, 6600 t.e.m. 6675	Rivierenland plus bovenrand Noord Brabant
ROC Zeeland	4300 t.e.m. 4599	Provincie Zeeland
ROC Eindhoven	5080 t.e.m. 5099, 5400 t.e.m. 5799, 6000 t.e.m. 6035	Rondom Eindhoven,
ROC Friese Poort	8300 t.e.m. 9299	provincie Friesland

Verkrijgen van gegevens over de bedrijven

De branche organisaties spelen een cruciale rol bij het betrekken van bedrijven bij de pilot. Aan hun wordt gevraagd adres- en andere gegevens over hun leden in de betreffende postcodegebieden ter beschikking te stellen en om deze leden te stimuleren aan de pilot deel te nemen.

In de periode waarin de keuzes voor branches, scholen en postcoderegio's gemaakt worden is door onderzoekers overleg gevoerd met de zes brancheorganisaties. In persoonlijke gesprekken wordt ingegaan op doel en opzet van de pilot. Daarbij is ook aangegeven welke gegevens voor onderzoek noodzakelijk zijn (postcode en email adres van bedrijf of instelling) en welke 'handig' zijn (naam bedrijf, contactpersoon en telefoonnummer).

In de periode 10 juli – 28 juli komen de adresbestanden ter beschikking (zie tabel 3.2). Voor het AOC Clusius gaat het, op aanraden van de VHG, uitsluitend om adressen van hoveniersbedrijven boven het Noordzeekanaal. Bakkersopleidingen worden verzorgd op drie van de vijf ROC's: Eindhoven, Leiden en Zeeland. Het NBOV stelt het adressenbestand in deze drie regio's ter beschikking. Voor de andere branches geldt dat leden van de werkgeversorganisaties in de regio's rondom alle vijf ROC's benaderd worden.

In het plan van aanpak voor de pilot is er van uitgegaan dat er per regio per branche 80 adressen – per branche: 480 adressen – beschikbaar zijn. Slechts bij twee branches (installatietechniek: 2271 bedrijven en metaalbewerking: 500 bedrijven) wordt dit aantal gehaald. Bij de andere vier branches liggen de overall aantallen (veel) lager. Bij welzijn gaat het om 231 instellingen en bij de bakkerijsector om 224 adressen. Vanuit de VGN, de gehandicaptenzorg, worden de adressen van 38 grote zorginstellingen ter beschikking gesteld. Voorgesteld wordt om op elke instelling de lijst voor te leggen aan drie personen: een lid van de directie, het hoofd P&O en het hoofd opleidingen. Uit latere telefonische contacten met de instellingen voor gehandicaptenzorg wordt duidelijk dat het secretariaat waar de drie verzoeken naar zijn toe gemaild, de mail slechts naar één persoon hebben doorgestuurd. Gezien de inhoud van het verzoek was dat of het hoofd opleidingen of het hoofd P&O.

Tabel 2.2 – Steekproef: aantal beschikbare adressen, overall en per branche – school combinatie

	Koninklijke Metaalunie Metaal bewerking	MO-groep Welzijn	NBOV Bakkerij	OTIB Installatie- techniek	VGN Gehandicaptenzorg	VHG Hoveniers	Totaal
	S	S	S	S	S	S	S
AOC Clusius	-	-	-	-	-	63	63
ROC Leiden	100	105	103	939	12	-	1.259
ROC Rivor	100	21	-	244	5	-	370
ROC Zeeland	100	20	46	165	8	-	339
ROC Eindhoven	100	46	75	596	8	-	825
ROC Friese Poort	100	39	-	327	5	-	471
Totaal	500	231	224	2.271	38	63	3.327

In het plan van aanpak is dus uitgegaan van 80 adressen per branche – school combinatie. In slechts 12 van de 24 is dit aantal bedrijven en instellingen gehaald. Het aantal adressen in de andere branche – school combinaties is, wanneer de gehandicaptenzorg met een zeer beperkt aantal adressen buiten beschouwing gelaten wordt, gemiddeld 44.

Bij de brancheorganisaties worden ook namen van bedrijven gevraagd die voor de diepte-interviews in aanmerking komen. Het gaat met name om bedrijven die als een goed leerbedrijf bekend staan en actief participeren in regionaal en/of landelijk sectoraal overleg tussen branche en onderwijs.

Internet ready maken van de vragenlijst

Begin juni 2010 wordt de vragenlijst internet ready gemaakt. Bedrijven krijgen door het intikken van een aan hen gemaakte of per brief toegestuurde inlogcode op de KBA website toegang tot de vragenlijst.

2.2 Uitvoeren veldwerk

Tabel 3.3 geeft, van week tot week, een beeld van het verloop van het veldwerk betreffende de internetvragenlijst. Alle branches, op één uitzondering na, verstrekken KBA emailadressen van hun leden in de betreffende postcoderegio's. De uitzondering betreft de installatietechniek. Uneto-VNI geeft aan de leden, via OTIB, zelf te willen benaderen. De leden krijgen een brief toegestuurd met daarin het verzoek tot deelname en een inlogcode. Voor de andere vijf branches zorgt KBA voor het toesturen van de email met daarin een soortgelijk verzoek.

Op 16 juni 2010 worden voor drie branches (bakkerij, welzijn en hoveniers) de verzoeken verstuurd. Twee dagen later, op 18 juni, verstuurt OTIB de brieven naar de installatietechniekbedrijven. Op 22 juni worden de instellingen in de gehandicaptenzorg benaderd en op 28 juni worden de emails naar de bedrijven in de metaalbewerking verstuurd.

Er worden responsebevorderende maatregelen genomen. Met een tussenperiode van een week ontvangen de bedrijven, behalve die in de installatietechniek, een email rappel. Begin juli worden de bedrijven in de branches bakkerij, welzijn, gehandicaptenzorg en hoveniers die nog

niet gerespondeerd hebben ook telefonisch benaderd. Van de bedrijven in de andere branches zijn te weinig gegevens bekend om telefonisch contact te kunnen opnemen.

De computer houdt – tot op de minuut nauwkeurig – bij op welke moment een respondent de vragenlijst opent en beantwoordt. Het versturen van een rappel is eenvoudig. Nadat de rappeltekst gemaakt is verstuurt de computer deze automatisch aan alle respondenten die nog niet geantwoord hebben en aan degenen die al wel begonnen zijn met de vragenlijst maar deze nog niet afgerond hebben.

Tabel 2.3 – Verloop uitvoering veldwerk internetvragenlijst

Juni	Metaalbewerking (Koninklijke Metaalunie)	Welzijn en maatschappelijke dienstverlening (MO-Groep)	Bakkerijsector (NBOV)	Installatietechniek (Uneto-VNI / OTIB)	Gehandicaptenzorg (VGN)	Hoveniersbranche (VHG)
07 - 11			07: brief aan leden 10: 224 email adressen bij KBA			11: 63 email adressen bij KBA
14 – 18		15: 231 Email adressen bij KBA 16: KBA mailt vrglijst	16: KBA mail vrglijst	16: KBA stuurt 2271 inlogcodes naar OTIB 18: OTIB stuurt leden brief met code		16: KBA mailt vrglijst
21 – 25		24: email rappel KBA 1	24: email rappel 1 KBA 24: email rappel NBOV		22: 38 email adressen bij KBA 22: KBA mailt vrglijst	24: email rappel 1 KBA
28 – 02	28: 500 Email adressen bij KBA 28: KBA mailt vrglijst	01 – 02: tel rappel KBA	01-02: tel rappel KBA		01-02 tel rappel KBA	01 – 02: tel rappel KBA
juli						
05 – 09	05: rappel 1 KBA 09: rappel 2 KBA	05: email rappel KBA 2	05: email rappel 2 KBA		05: email rappel 1 KBA	05: rappel 2 KBA
12 juli: afsluiten veldwerk (12.00)						

Uit de responsecijfers per dag die daaruit af te leiden zijn blijkt dat met name de rappels via email een positief effect hebben. Op de dag dat deze verstuurd worden en de dag erna worden – verhoudingsgewijs – de meeste vragenlijsten ingevuld. Dit effect is er ook wanneer de rappels kort op elkaar – met een tussenpoze van enkele dagen – verstuurd worden. Er zijn geen negatieve reacties van respondenten op de rappels binnengekomen.

In het rappel via telefoongesprekken is ook gevraagd waarom het bedrijf niet aan de pilot wilde meewerken. Er blijken twee belangrijke redenen te zijn: geen interesse en geen tijd. Geen interesse houdt in dat men het belang van het onderzoek niet onderkent. Geen tijd (wellicht een eufemisme voor: geen interesse) houdt in dat men door drukte geen kans ziet om deel te nemen. Bij de bakkerij branche was het overigens opvallend dat veel van de contactpersonen – de bakker – niet bereikbaar waren. Deze kon niet aan de telefoon komen omdat deze of in de winkel was ('s-morgens) of "uitrustte" ('s-middags).

Sectie C – Verslag verdiepende interviews

Kees Hoogendijk, EB management
14 Juli 2010

Werkgeverstevredenheid, verdiepende interviews

Inleiding

In nauwe samenwerking met werkgeversorganisaties van een zestal branches en een zestal Mbo-instellingen (5 ROC's en 1 AOC) is een onderzoek naar de afgelopen maanden een start gemaakt met de uitvoering van het onderzoek naar de waardering van het bedrijfsleven voor het mbo. Doel van dit onderzoek is door middel van een pilot:

1. een eerste zicht te krijgen op de waardering van het bedrijfsleven voor mbo-opleidingen (inhoudelijke kant),
2. testen van het onderzoeksinstrumentarium (testfase),
3. opdoen van leerervaringen met de uitvoerbaarheid van procedures bij het verzamelen en analyseren van de gegevens (methodische kant).

De pilot wordt uitgevoerd in nauwe samenwerking met werkgeversorganisaties van een zestal in overleg met MKB-Nederland en VNO-NCW geselecteerde branches. Het betreft de volgende branches (en werkgeversorganisaties):

- Hoveniersbranche (VHG),
- Installatietechniek (Uneto-VNI),
- Bakkerijsector (NBOV),
- Welzijn en Maatschappelijke dienstverlening (MO groep)
- Gehandicaptenzorg (VGN)
- Metaalbewerking (Koninklijke Metaalunie)

Via de werkgeversorganisaties van genoemde branches zijn individuele bedrijven geselecteerd in de postcodegebieden van de, in overleg met de MBO-raad geselecteerde mbo-instellingen te weten:

- ROC Rivier,
- ROC Friese Poort,
- ROC Leiden,
- ROC Eindhoven,
- ROC Zeeland,
- Clusius College (AOC).

In de regio's van deze mbo-instellingen zijn bedrijven uit de genoemde branches benaderd voor het invullen van een internetenquête. In aanvulling op deze enquête zijn verdiepende interviews afgenomen bij vijf bedrijven uit de geselecteerde branches. Het doel van de interviews is met betrokkenen door te praten over de mate waarin het onderzoeksinstrument aansluit bij de wensen en mogelijkheden van bedrijven. Vraag die daarbij centraal staat is: "Is dit een goed instrument om de waardering van werkgevers voor het mbo te meten en zijn er aanbevelingen voor verbetering van het instrument."

Het tweede doel van de interviews is met bedrijven te verkennen welke randvoorwaarden nodig zijn om dit instrument breder in Nederland in te zetten om de werkgeverstevredenheid voor het mbo structureel te meten. Vraag die hierbij centraal staat is: "Wat zijn de kritische succesfactoren en randvoorwaarden om de waardering van bedrijven voor het mbo te meten en het instrument in de praktijk te implementeren."

In de voorliggende nota wordt verslag gedaan van de werkwijze, alsmede de resultaten en analyses van de verdiepende interviews. Bij de verslaglegging inzake de interviews worden in eerste instantie de meningen van de respondenten weergegeven. Nadat de overige onderdelen van het onderzoek bekend zijn, worden op basis van resultaten uit het onderzoek en de resultaten van de verdiepende interviews aanbevelingen opgesteld.

Werkwijze verdiepende interviews

Bij de uitvoering van de verdiepende interviews is de volgende werkwijze gehanteerd:

A. Voorbereiding:

1. Opstellen van een interviewleidraad.
2. Vaststellen van selectiecriteria voor de selectie van bedrijven en respondenten.
3. In nauw overleg met genoemde werkgeversorganisaties selecteren van bedrijven en contactpersonen en inplannen van de interviews.

B. Uitvoering van de interviews:

1. Zelfstandig invullen van de internetenquête door respondenten (in aanwezigheid van de interviewer).
2. Bespreken van de internetenquête en de mate waarin het instrument aansluit bij de wensen, verwachtingen en mogelijkheden van het bedrijf.
3. Bespreken van de randvoorwaarden en kritische succesfactoren die nodig zijn voor een brede implementatie van het instrument om werkgeverstevredenheid te meten.

C. Analyse van resultaten en verslaglegging:

1. Analyse van interviewresultaten inzake instrument.
2. Analyse van interviewresultaten inzake de bredere uitrol.
3. Opstellen van eindverslag.

Interviewleidraad

In de bijlage bij deze nota is de interviewleidraad weergegeven die bij de interviews gehanteerd is.

Selectiecriteria voor bedrijven

In goed overleg met werkgeversorganisaties uit de branches, zijn bedrijven en contactpersonen geselecteerd, voor de verdiepende interviews. Bij de selectie van bedrijven en contactpersonen zijn de volgende criteria gehanteerd:

- bedrijf staat bekend als goed leerbedrijf in de sector,
- bedrijf is de afgelopen 3 jaar actief met het opleiden van mbo-deelnemers in het bedrijf (bij voorkeur zowel voor BOL als BBL),

- bedrijf participeert actief in het regulier overleg tussen mbo-instellingen en bedrijfsleven voor de genoemde sector,
- bedrijf participeert in het landelijke sectorale overleg inzake het mbo bij genoemde werkgeversorganisaties,
- contactpersoon heeft een positief, kritische houding ten opzichte van mbo en is in staat over de muren van het eigen bedrijf heen te kijken (sector),
- contactpersoon is in staat zich te verplaatsen in collega-ondernemers, en hoofden P&O die mogelijk minder met het onderwijs te maken hebben.
- contactpersoon is gemotiveerd om mee te doen met de verdiepende interviews.

Kenmerken van respondenten

Om een goede spreiding over de sectoren te krijgen is er voor gekozen uit iedere branche één respondent te kiezen. Daarnaast is er voor gekozen twee ondernemers te interviewen en drie hoofden/managers P&O, waarbij uit beide categorieën tenminste één respondent actief deelnemers begeleidt. Omwille van privacy zijn de namen van bedrijven en respondenten weggelaten. De volgende respondenten hebben deelgenomen aan de verdiepende interviews:

- 2x MKB-ondernemer die zelf als praktijkleermeester deelnemers begeleidt.
- 1x Hoofd P&O, die veel met onderwijs te maken heeft en zelf deelnemers begeleidt.
- 2x Manager P&O die veel met onderwijs te maken heeft maar zelf geen deelnemers begeleidt.

Resultaten van de interviews

Hieronder worden de resultaten van de interviews weergegeven. Als eerste worden enkele algemene bevindingen gepresenteerd. Vervolgens worden de resultaten gepresenteerd aan de hand van de opgestelde interviewleidraad. Als laatste volgen de resultaten inzake de randvoorwaarden en succesfactoren voor een brede implementatie en uitrol van het instrument.

Algemene bevindingen

- De respondenten zijn goed geïnformeerd over de gezamenlijke initiatieven van MKB-Nederland, VNO-NCW en de MBO raad, inzake het onderzoek naar de werkgeverstevredenheid. Context en aanleiding voor het onderzoek waren bij alle respondenten genoegzaam bekend. Dankzij de vooraankondiging vanuit de verschillende werkgeversorganisaties was het relatief eenvoudig afspraken te maken met de juiste bedrijven en contactpersonen.
- De respondenten zijn van mening dat het belangrijk is een instrument te ontwikkelen waarmee de waardering van werkgevers voor het mbo in kaart gebracht en verbeterd meten kan worden. Vandaar dat zij graag aan het onderzoek willen meewerken.
- Wat de samenstelling van de groep respondenten betreft is het gelukt een goede spreiding over alle sectoren te maken. Uit de interviews blijkt dat iedere sector zijn eigen cultuur, context en beleidskader kent en een eigen op de sector toegesneden regionale overlegstructuur heeft. In de bespreking van de resultaten wordt dit aspect verder uitgewerkt.

- De keus om zowel ondernemers, als managers P&O te interviewen bleek zinvol. Met name bij de invulling van de internetenquête bleek er een duidelijk verschil tussen respondenten die direct deelnemers begeleiden (praktijkopleiders) en respondenten die dit niet doen. Laatstgenoemde groep heeft meer moeite met het invullen van de waarderingsscores, dan geïnterviewden die zelf deelnemers begeleiden en directe contacten hebben met vakdocenten en begeleiders vanuit de school.

Bevindingen naar aanleiding van het invullen van de internetenquête.

1. Taalgebruik:

- De respondenten geven aan dat het taalgebruik in de enquête goed is. Zoals één van de respondenten treffend aangeeft: “Zowel hoofden P&O als ondernemers en praktijkleermeesters moeten deze vragen kunnen snappen en invullen.” De algemene conclusie van de respondenten is dat dit een toegankelijke enquête is: “Ik kan de vragen zonder al te veel nadenken invullen. Daarom vind ik dit een goede enquête.”
- Soms zijn er woorden of begrippen die niet herkend worden. Zo scoort één van de respondenten dat het bedrijf niet deelneemt aan werkveldbijeenkomsten, terwijl hij eerder aangegeven heeft actief te participeren in het regionaal overleg met de school. Ook termen als regionaal samenwerkingverband, ROI en OBM, worden door sommige respondenten niet herkend. De conclusie is dat dergelijke woorden gekoppeld zijn aan het specifieke beleid van een sector en soms verwarrend kunnen werken voor andere sectoren.
- Ook termen als ‘leerwerkperiode’ en ‘BPV-docent’ roepen bij enkele respondenten verwarring op. Eén respondent vraagt zich af wat het verschil is tussen de leerwerkperiode en de stage. Een andere respondent heeft moeite met de term BPV-docent. BPV vindt plaats in het bedrijf. Hij vraagt zich af of ze nu de praktijkleermeester, of de begeleider vanuit de school bedoelen.

2. Opbouw van de vragenlijst:

- De respondenten zijn van mening dat de enquête logisch opgebouwd is. De volgorde waarin de schermen gepresenteerd worden lijkt voor de hand te liggen en roept eigenlijk geen vragen op. Ook de onderverdeling in categorieën¹ zit volgens de respondenten logisch in elkaar.
- Vanuit de Bakkersbranche wordt opgemerkt dat in de enquête de categorie ontbreekt om de bakkersopleidingen in te delen. De keuzemogelijkheden in de enquête zijn:
 - techniek,
 - administratie en economie,
 - zorg en welzijn,
 - groen.

De respondent zou de bakkersopleidingen willen scoren in de categorie food, detailhandel, maar die ontbreekt. Vandaar dat hij de opleidingen scoort in de sector techniek.

1 A. Samenwerking en contact met middelbaar onderwijs
 B. Waardering rol school bij BOL stages
 C. Waardering rol school bij BBL-leerwerkperiodes
 D. Waardering van pas opgeleide MBO-ers
 E. Waardering samenwerking school – bedrijf
 F. Waardering relatiemanagement en imago

- De respondenten zijn positief over de onderverdeling in BOL en BBL. Dat zijn twee verschillende opleidingsoorten dus het is goed die apart te behandelen. De respondent uit de sector installatietechniek geeft aan dat hij vindt dat er voor de BBL andere – meer passende – vragen geformuleerd moeten worden. Bij BBL is de rol van het leerbedrijf veel groter dan bij BOL. Dat komt naar zijn mening onvoldoende in de enquête naar voren. Daarnaast ligt bij BBL het initiatief bij de bedrijven, ook dat onderscheid komt niet goed uit de verf en zou bij de ondernemers in zijn achterban tot verwarring kunnen leiden.
- Twee respondenten geven aan dat zij de vragen inzake waardering van BOL en BBL eigenlijk niet goed kunnen invullen, omdat zij geen direct contact met deelnemers en vakdocenten hebben. Zij geven aan dat die vragen eigenlijk doorgespeeld moeten worden naar de praktijkleermeesters in de bedrijven, maar ze missen een duidelijke instructie hoe zij dat dan moeten doen. Uiteindelijk vullen zij de antwoorden zelf in. Zij geven daarbij aan dat zij dit vooral op hun gevoel doen (subjectiviteit). Zij vinden dat het voor de objectiviteit van de enquête cruciaal is *dat de juiste persoon de vragenlijst invult.*

3. Omvang van de vragenlijst

- De respondenten zijn verdeeld over de omvang van de vragenlijst. Respondenten die slechts met één mbo-instelling te maken hebben oordelen positief over de omvang. De respondenten in de gehandicaptenzorg (VGN) en Welzijn en maatschappelijke dienstverlening (MO groep) hebben veelal met meerdere ROC's te maken. Zij zouden eigenlijk voor ieder ROC een afzonderlijke enquête moeten invullen, maar dat is te veel werk. Voor deze sectoren is het dus van groot belang, dat er een goede instructie komt om de vragenlijsten door te sturen naar de individuele praktijkleiders in de nevenvestigingen. Die zijn veelal gekoppeld aan één ROC, waardoor de tijdsbelasting voor het invullen van de enquêtes minder wordt. Iedere praktijkop-leider vult de enquête in voor één zelf te kiezen ROC uit zijn regio.
- De respondent uit de sector welzijn/maatschappelijke dienstverlening (MO groep) geeft aan moeite te hebben met het zware accent op beoordelen via vijfpuntschalen en rapportcijfers. Zij geeft aan: "In onze sector zijn wij niet zo gewend onvoldoendes uit te delen." Het cijfermatig beoordelen van de relatie met het mbo en de samenwerking sluit volgens haar niet goed aan bij de cultuur in onze sector. Bij het invullen van de enquête heeft de respondent zichtbaar moeite met het steeds opnieuw moeten waarderen en beoordelen. De respondent denkt lang na bij het beoordelen, waardoor het ook lang duurt voordat ze door de vragen heen is. Zij geeft na invullen van de enquête aan dat die voor haar te lang is. Daarnaast mist zij mogelijkheden om goede praktijkvoorbeelden weer te geven. Zij begrijpt dat het lastig is voor de verwerking van de gegevens, maar toch pleit zij ervoor meer ruimte in te lassen voor 'good practices.'
- De respondent uit de gehandicaptenzorg vindt de vragenlijst eigenlijk ook lang maar geeft vervolgens de suggestie mee, een aantal schermen te comprimeren. Bijvoorbeeld alle vragen waar rapportcijfers gegeven moeten worden in één overzichtelijke tabel. In de vormgeving is dus ook nog wel winst te behalen.
- De respondenten uit de overige sectoren geven aan geen problemen te hebben met de omvang van de vragenlijst. Ook het cijfermatig beoordelen vormt met name in de technische sectoren (ondernemer en manager P&O), de groensector (ondernemer) en de bakkerijsector

(ondernemer) geen probleem. Blijkbaar sluit dit onderdeel beter aan bij de cultuur in deze sectoren.

- Eén van de respondenten mist een belangrijk onderdeel in de enquête, waar hij iets over kwijt wil. Hij heeft te maken met een ROC, die zonder het bedrijfsleven te raadplegen of te informeren besloten heeft de opleiding op de ene vestiging te sluiten en te verplaatsen naar een andere vestiging. Hij wil daarom bij de waarderingsvragen voor de onderdelen BOL en BBL een extra vraag aan de enquête toevoegen: *“De school raadpleegt het bedrijfsleven bij veranderingen in het onderwijs.”*

4. *Vormgeving en afname via internet*

- De respondenten zijn zeer te spreken over de vormgeving van de enquête via internet. De schermen verschijnen snel en de enquête is goed in te vullen. Zoals opgemerkt, er dient wel een extra instructie te worden opgenomen over het doorsturen van de enquêtes naar andere medewerkers in het bedrijf.

5. *Is dit een goed instrument om werkgeverstevredenheid te meten*

- De respondenten is gevraagd of zij dit een goed instrument vinden om de waardering van werkgevers voor het mbo te meten. Er vanuit gaande dat de opmerkingen die zij hiervoor gemaakt hebben, verwerkt worden in de vragenlijst, zijn de respondenten van mening dat dit een goed instrument is om werkgeverstevredenheid te meten. Zij geven daarbij unaniem aan dat het cruciaal is *dat de juiste persoon de enquête invult*. Met de juiste persoon bedoelen ze dan vooral ...”medewerkers (praktijkopleiders) die direct contact hebben met deelnemers en die nauw samenwerken met vakdocenten en begeleiders vanuit de school...” Eén en van de respondenten stelt in dit verband voor de enquête alleen in te laten vullen door praktijkopleiders.
- Een andere de respondent geeft aan dat hij meer vragen in de enquête wil opnemen over de rol van bedrijven zelf. Kritische reflexie over de eigen rol van het bedrijf vindt hij belangrijk. In de huidige enquête kunnen ondernemers hun eigen rol en taak met een rapportcijfer waarderen. Dat vindt hij te weinig. De realiteit zal zijn dat men de eigen rol voldoende vindt, zonder daar echt kritisch over na te denken.

Het verdient in zijn ogen aanbeveling, extra vragen op te nemen zoals:

- Hoeveel keer per jaar bezoekt u als praktijkleermeester/ondernemer de school (bijeenkomsten voor ondernemers worden slecht bezocht).
- Wilt u als bedrijf actief meedenken en meepraten over de opleiding.
- Bent u bereid te participeren in het regulier overleg (of tijdens klankbordbijeenkomsten van de school). Als een bedrijf dat niet wil, dan vindt hij dat dat bedrijf eigenlijk ook geen recht van spreken heeft. Hij vindt het niet goed “...dat bedrijven wel klagen maar niet willen samenwerken....”.

Bredere toepasbaarheid van het instrument en randvoorwaarden voor een succesvolle implementatie

Hieronder worden de randvoorwaarden gepresenteerd, die volgens de respondenten bepalend zijn voor een brede uitrol van het instrument .

1. Objectiviteit van meetinstrument

De belangrijkste randvoorwaarden om het instrument breder uit te rollen is de objectiviteit van het meetinstrument.' Als het meetinstrument objectief is en door alle partijen geaccepteerd, dan kan er geen discussie ontstaan over de uitkomsten en resultaten. Zoals één van de respondenten het verwoordde: "Hoe objectiever het instrument, hoe groter de kans dat er echt iets met de resultaten gedaan wordt."

Respondenten geven als belangrijkste randvoorwaarde aan: "*De garantie dat de juiste mensen de vragenlijsten invullen.*" Met de juiste mensen bedoelen ze dan die medewerkers in het bedrijf (van hoog tot laag) die ook daadwerkelijk contact hebben met deelnemers in opleidingen en vakdocenten en andere medewerkers van de scholen. Met andere woorden de praktijkleermeesters.

Om de objectiviteit van de vragenlijst te verhogen geeft één van de respondenten aan dat hij een aantal vragen aan de lijst zou willen toevoegen over de intensiteit en de kwaliteit van het contact tussen school en bedrijf. Bijvoorbeeld: "Hoeveel keer per jaar hebt u (als praktijkopleider) contact met de afdeling op het ROC en welke onderwerpen kwamen daar aan bod. Het is zijn veronderstelling dat de intensiteit van het contact tussen school en bedrijf de objectiviteit van de antwoorden bepaalt. Hoe intensiever het contact, hoe objectiever de antwoorden en omgekeerd, hoe minder intensief, hoe subjectiever de antwoorden.

2. Draagvlak en acceptatie van het meetinstrument

Als tweede randvoorwaarde om het instrument breder uit te rollen noemen alle respondenten "*de garantie dat er daadwerkelijk iets met de uitkomsten van het instrument gedaan wordt.*" Bedrijven en ondernemers willen de uitkomsten van de metingen nadrukkelijk gebruiken om het gesprek met de vakdocenten aan te gaan en concrete afspraken te maken met de opleidingen, over het verbeteren van de samenwerking. Als bedrijven ervaren dat de resultaten daadwerkelijk tot verbeteringen leiden, zal het draagvlak en de acceptatie van het meetinstrument toenemen. Het moet voor ondernemers en praktijkopleiders duidelijk zijn waarom zij de vragenlijst invullen, wat er met de resultaten gedaan wordt en hoe de resultaten teruggekoppeld worden.

3. Presentatie van de resultaten primair per afdeling van een ROC

Als derde randvoorwaarde voor een brede uitrol van het meetinstrument noemen respondenten dat *de resultaten transparant en eenduidig teruggekoppeld worden naar de betrokkenen*. De informatie moet goed toegankelijk zijn voor praktijkopleiders, ondernemers en managers P&O, maar ook voor de medewerkers van de scholen (vakdocenten, begeleiders en afdelingsmanagers). De respondenten geven unaniem aan, dat hier zeer goed over nagedacht moet worden. De kwaliteit van de terugkoppeling is bepalend voor de mate waarin er ook daadwerkelijk iets met de resultaten gebeurt. Eén van de respondenten geeft de suggestie om de terugkoppeling

via internet te laten plaats vinden. Hij pleit ervoor een speciale portal voor 'werkgeverstevredenheid mbo' op te richten.

De respondenten vinden het cruciaal dat de resultaten op een passende manier gepresenteerd worden. Passend vinden zij in dit verband primair op het niveau van de sector, de opleiding of de afdeling van het ROC/AOC. Iedere bedrijfstak heeft een eigen beleid, cultuur, context en cao. Daarom vinden de respondenten het cruciaal dat de terugkoppeling van resultaten primair plaats vindt op het niveau van de voor de sector relevante opleidingen binnen een afdeling.

Daarnaast kunnen de respondenten zich voorstellen dat de resultaten ook op een hoger niveau besproken en gepresenteerd worden, bijvoorbeeld op het niveau van de bedrijfstak. Eén van de respondenten pleit ervoor om de resultaten van de verschillende regionale afdelingen binnen zijn sector tegen elkaar af te zetten in de vorm van een regionale, sectorale benchmark. Hij heeft vanuit zijn bedrijf met meerdere ROC's in Zuid Holland te maken en geeft aan dat hij met het een aantal ROC' uitstekend samenwerkt, maar bij andere ROC's maar moeilijk een voet aan de grond krijgt. Daarom pleit hij ervoor meer nadruk te leggen op het openbaar maken van de resultaten, bijvoorbeeld via een sectorale benchmark, om op die manier ook andere ROC's in beweging te krijgen.

Een andere respondent pleit ervoor de regionale resultaten binnen zijn sector ook landelijk te bespreken en presenteren. Bedoeling is om over en weer van elkaars goede voorbeelden te leren en kennis, ervaring en good practices uit te wisselen tussen regionale vertegenwoordigers in de bedrijfstak.

4. Resultaten van metingen agenderen voor regulier overleg onderwijs – bedrijfsleven (start gezamenlijk ontwikkeltraject)

De respondenten geven aan dat de resultaten van de metingen standaard geagendeerd moeten worden voor het regulier overleg tussen bedrijfstakken en relevante opleidingen/afdelingen van de betreffende onderwijsinstelling in de regio. Zoals aangegeven willen zij dit primair op het niveau van sector, omdat iedere bedrijfstak zijn eigen reguliere overlegstructuur heeft.

De respondenten noemen als belangrijke randvoorwaarde voor een brede uitrol, dat bespreking van de resultaten moet leiden tot nieuwe beleidsinitiatieven om de samenwerking tussen opleidingen en bedrijfstakken te verbeteren. Zij vinden dat er op basis van de uitkomsten op de sector gerichte verbeterplannen opgesteld moeten worden. De metingen dienen een extra aanzet te geven om te komen tot gezamenlijk gedragen ontwikkeltrajecten.

De respondent vanuit de bakkerijsector geeft daarbij als voorbeeld aan dat hij de resultaten zou willen betrekken bij een gezamenlijk gedragen beleid om de begeleiding van de deelnemers in de BPV te verbeteren. Vanuit de NBOV is het BPV-protocol zodanig aangepast dat de praktijkopleider zelf aan het begin van iedere stageperiode of BBL-traject naar school gaat, om met de docenten te bespreken welke onderdelen uit de opleiding de deelnemer op school gaat leren en wat in het bedrijf. In zijn regio wordt al – met succes – op deze manier samengewerkt. Mogelijk kan deze werkwijze ook in andere regio's en bij andere sectoren worden ingezet.

Eén van de respondenten benadrukt het belang van hoor en wederhoor, wanneer er negatieve resultaten uit de metingen naar voren komen. Scholen kunnen argumenten aandragen, waarom

bepaalde resultaten zijn zoals ze zijn. Daarnaast kunnen zij ook beleidsbeslissingen nemen die niet stroken met wat het bedrijfsleven wil. Dat pleit er naar zijn mening des te meer voor om de resultaten standaard te bespreken in het regulier overleg tussen onderwijs en bedrijfsleven.

5. Frequentie van de metingen

Alle respondenten zijn van mening dat het voor een brede uitrol en implementatie van het meet-instrument cruciaal is om één keer per jaar een tevredenheidsmeting te houden. De eerste meting kan daarmee als nulmeting de start markeren van een gezamenlijk ontwikkeltraject. Na iedere vervolgmeting kan dan besproken worden of er voldoende stappen vooruit gezet zijn. Het lijkt hen niet zinvol om na een half jaar al weer een nieuwe meting te houden. Daarnaast vinden zij het ook niet goed om de volgende meting pas over twee jaar te laten plaats vinden. Dan kan er inmiddels al weer heel veel veranderd zijn op school en zullen er allerlei nieuwe ontwikkelingen zijn. Vandaar dat de respondenten onafhankelijk van elkaar ervoor pleiten om de metingen 1 keer per jaar te laten plaats vinden.

6. Duurzaamheid inzake meting werkgeverstevredenheid (deskundigenpanel)

Twee van de respondenten geven aan dat duurzaamheid een belangrijke randvoorwaarde is bij het meten van werkgeverstevredenheid. Zij willen de resultaten van de metingen verduurzamen en 'het opstellen van gezamenlijke verbeterplannen' verankeren in het regulier overleg met de scholen. Daarnaast willen zij per afdeling een vaste club actieve leerbedrijven formeren, die als deskundigen panel of klankbord kan optreden en regelmatig als internetcommunity bevraagd kan worden inzake actuele ontwikkelingen op school of in het bedrijfsleven.

7. 'Verplicht' invullen internetenquête voor erkende leerbedrijf

Twee van de respondenten geven aan dat zij het maar moeilijk kunnen begrijpen dat leerbedrijven soms zo'n passieve houding aannemen richting het onderwijs. Daarnaast ergeren zij zich aan het gemak waarmee bedrijven, die niet bereid zijn constructief samen te werken met scholen, afgeven op het onderwijs. Hoewel beide respondenten snappen dat dwang meestal niet het juiste middel is om bedrijven in beweging te krijgen, pleiten ze er toch voor om op de één of andere manier leerbedrijven te verplichten tot het invullen van de internetenquête. Zij vinden dit een belangrijke randvoorwaarde voor een bredere uitrol van het instrument en geven de suggestie mee om na te denken over manieren om iets te doen tegen de vrijblijvendheid van sommige leerbedrijven.

Afsluiting verdiepende interviews

Zoals aangegeven is in deze nota weergegeven hoe respondenten het instrument om werkgeverstevredenheid te meten beoordelen en welke randvoorwaarden zij belangrijk vinden voor een bredere uitrol en implementatie van het instrument. In het eindrapport worden op basis van resultaten uit de onderzoeksfase en de resultaten uit de verdiepende interviews bevindingen gepresenteerd en concrete aanbevelingen opgesteld.

Bijlage – Interviewleidraad Verdiepende interviews Werkgeverstevredenheid MBO

De verdiepende interviews dienen een tweeledig doel:

- Is dit een goed instrument om werkgeverstevredenheid te meten en zou dit instrument ook breder uitgezet kunnen
- Onder welke randvoorwaarden kan het instrument breder uitgezet worden om voor heel Nederland structureel werkgeverstevredenheid te meten.

1. Taalgebruik:

- Begrijpelijk
- Moeilijke termen, Jargon
- Zinsopbouw
- Toegankelijkheid

2. Opbouw van de vragenlijst:

- Logische volgorde in de vragen
- Onderverdeling in BOL/BBL, Onderverdeling (B t/m G)
- Voldoende keuzemogelijkheden om ei kwijt te kunnen
- Ontbraken er zaken, wat heeft u gemist.

3. Omvang van de vragenlijst

- Was lastig/moeilijk de vragenlijst in te vullen?
- Hoeveel tijd nam invullen in beslag?
- Waren er te veel te weinig vragen?
- Welke onderdelen mistte u in de vragenlijst?
- Welke vragen waren onduidelijk?
- Denkt u dat ondernemers die minder affiniteit met onderwijs hebben deze vragenlijst ook goed kunnen invullen?

4. Vormgeving en afname via internet

- Wat vindt u van de afname via internet?
- Waren er problemen bij het invullen van de vragenlijst?
- Wat is uw mening over de antwoordcategorieën (5 punts schaal en rapportcijfer)? Werkt dat goed?

5. Is dit een goed instrument om Werkgeverstevredenheid te meten (eind oordeel)?

- Is dit volgens u een goed instrument om werkgeverstevredenheid te meten?
- Zo ja waarom, zo nee waarom niet?

6. Breder toepasbaarheid van instrument

- Is dit instrument in zijn huidige vorm ook bruikbaar voor collega ondernemers die minder ervaringen hebben met onderwijs?
- Is instrument in zijn huidige vorm toepasbaar voor bredere uitrol over heel Nederland en bij alle branches?
- Zo nee, welke aanpassingen stelt u je voor?

7. Welke randvoorwaarden zijn er nodig om dit instrument structureel in te zetten voor het meten van werkgeverstevredenheid in Nederland?

Sectie D – De enquêteresultaten nader gedetailleerd

4.1 Inleiding

In deze bijlage komen de met de vragenlijst verkregen resultaten op drie niveaus aan de orde: Overall niveau: de waardering van alle bedrijven voor het mbo, over de zes branches en zes scholen heen. Van deze resultaten wordt een nadere analyse gegeven in paragraaf 4.2.

Branche niveau: per branche worden de waarderingcijfers weergegeven. Dit maakt vergelijkingen tussen branches mogelijk (paragraaf 4.3).

Branche – school niveau: als voorbeeld, worden de gegevens van twee van branche-schoolcombinaties weergegeven (paragraaf 4.4).

De drie centrale dimensies in het onderzoek – de product-, de proces- en de randvoorwaardelijke dimensie – vormen de leidraad waarlangs op elk van de niveaus de gegevens gepresenteerd worden.

In de enquête is het oordeel van een bedrijf over een specifieke opleiding (bijvoorbeeld de hoveniersopleiding) van een specifieke school (bijvoorbeeld AOC Clusius) op twee manieren ingewonnen. Er is allereerst een aantal items over een onderwerp (bijvoorbeeld over hoe het bedrijf de manier waarop het AOC stages binnen de hoveniersopleiding organiseert) aan de respondent (schaalscores 10-50). Daarnaast is om een ‘alles overziend’ oordeel gevraagd over dit onderwerp in de vorm van een rapportcijfer (1 tot en met 10). Beide waarderingsscores zijn in de tabellen opgenomen.

4.2 Waardering van bedrijven voor het mbo op overall niveau

De bedrijven geven gemiddeld genomen wel een positieve, maar geen hoge waarderingsscores aan de zes opleidingen van de zes scholen. De scholen scoren op de product-, de proces- en de randvoorwaardelijke dimensie tussen een voldoende en een ruime voldoende. In rapportcijfers liggen de scores tussen een 6- en 7,0 en in schaalscores tussen de 29 – 37 punten.

Tussen bedrijven lopen de waarderingsscores op hetzelfde aspect zeer sterk uiteen. Dit blijkt onder andere uit de relatief grote standaarddeviaties bij de scores. Ook de frequentieverdelingen laten een grote mate van spreiding zien. Zo loopt het rapportcijfer voor de overall waardering voor opzet van de BOL stage uiteen van een 1 tot een 9,4.

Er zijn op de product- en de procesdimensie nauwelijks verschillen tussen BOL- en BBL-scores. Er is een lichte tendens bij bedrijven om de BBL iets positiever te waarderen, maar de verschillen zijn klein.

Bedrijven zijn, relatief gezien, positiever over het binnenschoolse deel van de BOL en BBL-opleidingen dan over het buitenschoolse deel, de beroepspraktijkvorming.

Bedrijven schatten de eigen inzet bij stages en leerwerkperiodes, in vergelijking met de rol van de school, hoog in.

SCOREOVERZICHT: OVERALL

Tabel 4.1

bedrijven	relatie met school		status bedrijf		aantal werknemers					
	nee	ja	zelfstan- dig	deel bedrijf	groter	1-9	10- 24	25- 49	50- 99	100+
318	37%	63%	92%	8%		35%	28%	14%	7%	16%

		waardering voor rol school		N
		rapportcijfer 1 – 10	schaalscore 10-50	
Productdimensie				
BOL	kwaliteit pas opgeleide BOL-er	6,6	34	44
BBL	kwaliteit pas opgeleide BBL-er	7,0	36	50
Procesdimensie				
BOL	overall waardering stage	6,0	31	103
	- voorbereiding bedrijf en stagiair	6,1	33	
	- afstemming school en bedrijf	6,0	29	
	- begeleiding vanuit school	5,9	32	
	- beoordeling van stagiair	6,2	30	
	- contact school – bedrijf	6,0	33	
	waardering binnenschoolse deel		35	66
BBL	overall waardering leerwerkperiode	6,1	32	99
	- voorbereiding bedrijf en lln-werknemer	6,3	33	
	- afstemming school en bedrijf	6,1	31	
	- begeleiding vanuit school	5,9	32	
	- beoordeling van lln-werknemer	6,2	31	
	- contact school – bedrijf	6,0	34	
	waardering binnenschoolse deel		37	68
Randvoorwaardelijke dimensie				
bedrijf	inzet bedrijf bij BOL-stages	7,6	36	103
	inzet bedrijf bij BBL-leerwerkperiodes	7,5	35	99
school	inzet school bij bevorderen samenwerking met bedrijven	6,3	36	160
	% samenwerkende bedrijven		39%	163
	inzet school bij overleg met bedrijven		38	94
	% bedrijven betrokken bij overleg		57%	160
	kwaliteit informatie over onderwijs		34	123
	% bedrijven dat info krijgt		77%	160
	kwaliteit relatiemanagement		34	154
	imago school (samenwerkende bedrijven)		32	154
	imago (niet samenwerkende bedrijven)		30	25
	middenpunt	5,5	30	

Kenmerken van bedrijven en respondenten

Van de 318 bedrijven is 92% zelfstandig en is 8% een vestiging of zelfstandig onderdeel van een groter bedrijf. Het overgrote deel van de bedrijven is klein. Ongeveer een derde van de bedrijven telt minder dan tien werknemers. Bijna tachtig procent heeft minder dan honderd werknemers. Van de 50 bedrijven en instellingen met meer dan 100 personeelsleden vallen er 21 in de sector welzijn en 9 in de sector gehandicaptenzorg.

Van alle responderende bedrijven heeft 37% geen contact (meer) met de school. Van hen zegt driekwart ook nooit met de betreffende school te hebben samengewerkt. Uit de antwoorden op de open vraag in de lijst (heeft u opmerkingen bij de lijst en / of het onderzoek?) blijkt dat veel van deze bedrijven wel met een andere school samenwerken. Zestig keer wordt de open vraag beantwoord, waarvan twintig keer met de opmerking dat men intensiever met een andere, vaak dichterbij gelegen, school samenwerkt. Overigens hebben de bedrijven die in het verleden met een school hebben samengewerkt geen negatiever beeld van de school dan de bedrijven die nu er mee samenwerken. De imagoscores van beide groepen zijn vrijwel gelijk.

De vragenlijst wordt vooral ingevuld door directeuren / bedrijfsleiders / (lijn-)managers: 60%. Daarna komen de hoofden P&O met 15%. Opvallend is dat antwoorden voor slechts 6% door praktijkopleiders en 4% door hoofden opleidingen geven worden. De groep 'anders' telt 14%. Negen van de tien respondenten vult de lijst alleen in. Iets meer dan de helft van de respondenten (52%) begeleidt zelf stagiaires en/of leerling werknemers.

4.2.1 Product dimensie : waardering van pas opgeleide mbo BOL-ers en BBL-ers

In 2008 en 2009 zijn door 45 bedrijven BOL-gediplomeerden en door 51 bedrijven BBL gediplomeerden kort na het afronden van een opleiding op een van de zes onderzochte scholen in een van de zes onderzochte branches in dienst genomen.

Tabel 4.2 – Aantal in dienst genomen gediplomeerden naar aantal bedrijven en belangrijkste mbo-niveau

	aantal bedrijven	aantal in dienst genomen gediplomeerden	niveau meest in dienst genomen			
			4	3	2	1
BOL	45	206	26%	50%	15%	8%
BBL	51	255	18%	35%	38%	9%

Het gaat zowel bij de BOL als de BBL meestal om één (BOL: 29% en BBL: 35% van de bedrijven) of twee (BOL: 40% en BBL: 20% van de bedrijven) aanstellingen. Bij de instellingen voor gehandicaptenzorg komen grotere aantallen van 15, 30 en 40 aanstellingen voor.

Het merendeel van de nieuwe BOL gediplomeerden heeft een opleiding op niveau 3 afgerond (50%), gevolgd door de niveaus 4 (26%), 2 (15%) en 1 (8%). Bij de BBL gaat het met name om gediplomeerden op niveau 2 (38%) en 3 (35%).

Tabel 4.3 – Oordeel over kwaliteit van pas afgestudeerde BOL-ers / BBL-ers

	gemiddelde	sd	9	8	7	6	5	4	3	N bedrijven
BOL	6,7	0,9		12%	50%	27%	9%	2%		44
BBL	7,0	0,8	2%	20%	54%	22%	2%			50

Schaal: rapportcijfer 1 - 10

Bedrijven schatten de kwaliteit van een starter met een BBL-diploma (een 7) net iets hoger in als die van een BOL-starter (7-). Het verschil is echter klein. Dit verschil in visie blijkt ook uit de verdeling van de rapportcijfers. Bij de BOL-ers komt een enkele 'onvoldoende' voor; bij de BBL-ers geen een. Het feit het overgrote deel van de BBL-ers in het eigen bedrijf is opgeleid kan bij de beoordeling een rol gespeeld hebben. Slechts 6% van de BBL-ers is geen 'eigen kweek'.

Tabel 4.4 – Oordeel over kwaliteit van na opleiding in dienst genomen mbo-afgestudeerden per BOL en BBL: schaalscores

	BOL		BBL	
	gem	sd	gem	sd
overall	34	5,9	36	4,9
vakkennis	32	6,7	34	6,7
beroepsvaardigheden	34	7,2	36	6,6
beroepshouding	36	7,6	37	6,1
taal en rekenvaardigheden	30	7,3	xx	xx
communicatieve vaardigheden	33	6,7	34	6,4
bereidheid zich in te zetten voor het bedrijf	37	8,0	38	6,4
vermogen om zich in het vak te ontwikkelen en bij te leren	37	8,0	38	6,6
bereidheid om na- en bijscholing te doen	36	8,7	37	6,8
N	44		50	

Schaalscores: 10 (= slecht) – 50 (= goed); xx = geen score beschikbaar

Gevraagd naar de specifieke aspecten van de kwaliteit van pas afgestudeerden BOL-ers en BBL-ers blijkt dat de respondenten op deze aspecten van de beoordelingsschaal net iets lager score dan op het rapportcijfer. In vergelijking scoren beroepshouding, bereidheid om zich in te zetten en om zich te ontwikkelen zowel bij BOL-ers als BBL-ers net wat hoger.

Het oordeel over de kwaliteit van individuele net-gediplomeerden loopt overigens zeer sterk uiteen. Op de waarderingsschaal haalt de laagst gewaardeerde BOL-gediplomeerde een score van 20 (BBL-er: 27) en de hoogst gewaardeerde BOL-gediplomeerde een score van 48 punten (BBL-er: 49).

4.2.2 Procesdimensie: waardering voor de rol van de school bij stages en leerwerkperiodes

Tabel 4.5 – Oordeel over rol van de school bij aspecten van stage en leerwerkperiode: schaalesscores

	BOL-stage				BBL-leerwerkperiode			
	rapportcijfer		schaalscore		rapportcijfer		schaalscore	
	gem	sd	gem	sd	gem	sd	gem	sd
Overall	6,0	1,5	31	7,4	6,1	1,7	32	7,5
voorbereiding van bedrijf en stagiair / leerling-werknemer	6,1	1,4	32	8,2	6,3	1,5	33	7,0
de afstemming tussen school en bedrijf	6,0	1,7	29	8,8	6,1	1,8	31	9,0
de begeleiding tijdens stage / leerwerkperiode	5,9	1,9	32	8,9	5,9	1,9	32	8,9
de beoordeling van stagiair / leerling – werknemer	6,2	1,6	30	8,9	6,2	1,8	31	9,4
het contact met de school tijdens de stage / leerwerkperiode	6,0	1,8	33	8,0	6,0	1,9	34	7,5
N	103		103		99		100	

Schaalscores: 10 (= slecht) – 50 (= goed)

In het algemeen wordt de rol van de school bij stages en leerwerkperiodes gemiddeld gelijk gewaardeerd: met een 6. Wordt de rol opgesplitst in vijf aspecten (voorbereiding, afstemming, begeleiding, beoordeling en contact) dan blijkt dat het oordeel noch tussen de aspecten noch tussen de BOL en de BBL uiteenloopt. In alle gevallen ligt het rapportcijfer rond de 6 (van 5,9 voor de begeleiding tot 6,2 voor de begeleiding). Voor de schaalesscores geldt eenzelfde beeld. De scores variëren tussen 29 (afstemming BOL) en 34 (contact BBL).

Wat wel zeer sterk uiteen loopt is het oordeel van individuele bedrijven. Op alle vijf de aspecten, zowel bij de BOL als de BBL, zijn er bedrijven die op alle items die bij een aspect horen een 1 respectievelijk een 5 scoren.

De score op de vijf aspecten in tabel 4.5 zijn gebaseerd op antwoorden op 24 items, verdeeld over vijf groepen (a) voorbereiding van bedrijf en stagiair / leerling-werknemer; (b) afstemming tussen school en bedrijf; (c) begeleiding van uit de school tijdens de stage / leerwerkperiode; (d) beoordeling van de stagiair / leerling-werknemer, en (e) contact met de school tijdens de stage / leerwerkperiodes. De scores van de van bedrijven op deze items staan in tabel 4.6.

Op de afzonderlijke items die betrekking hebben op de vijf aspecten van de BOL-stages en de BBL-leerwerkperiodes waarderen de bedrijven de inzet van de scholen daarop, gemiddeld genomen, gelijk. Tussen bedrijven komen weer grote verschillen. De waardering van afzonderlijke bedrijven op elk van de items loopt tussen 1 en 5.

Oordeel van bedrijven over het binnenschoolse deel van de stage / leerwerkperiode

Bedrijven die aangeven dat men zicht heeft op het binnenschoolse deel van een BOL- respectievelijk BBL-opleiding hebben de kwaliteit ervan beoordeeld (zie tabel 4.7). Tussen BOL en BBL zijn er geen verschillen. Wel valt het op dat de bedrijven in het algemeen iets positiever

oordelen over het binnenschoolse deel van de opleiding dan over het buitenschoolse deel ervan, de beroepspraktijkvorming (zie tabel 4.7).

Tabel 4.6 – Oordeel van bedrijven over afzonderlijke aspecten van stages / leerwerkperiodes: schaalscores

	BOL-stage		BBL-leerwerk periode	
	gem	sd	gem	sd
DE VOORBEREIDING VAN BEDRIJF EN LEERLING	33	8,2	33	9,1
de school informeert bedrijf over doel en opzet van de bpv	33	9,6	32	9,0
de school maakt eigen rol, die van de leerling en van het bedrijf tijdens de bpv duidelijk	31	9,6	31	8,9
de school informeert bedrijf over de voorzieningen die voor de leerling getroffen moeten worden (verzekering / inenting, etc.)	27	11,5	31	9,9
de school zorgt voor het tot stand komen van de bpv-overeenkomst / praktijkovereenkomst (POK)	36	9,9	37	8,5
de school zorgt voor de afwikkeling van de benodigde administratieve procedures	35	9,9	35	8,6
DE AFSTEMMING TUSSEN SCHOOL EN BEDRIJF	29	8,8	30	9,7
de school zorgt voor de inhoudelijke aansluiting tussen het binnenschoolse deel en het bpv-deel van de opleiding	29	9,8	31	9,2
de school zorgt voor bij het bedrijf passende opdrachten (in bpv-werkboek of individueel per leerling)	29	9,7	30	10,1
de school zorgt dat de leerling qua kennis en kunde bij het bedrijf past	30	9,8	30	9,4
de school zorgt dat de stagiair qua beroepsbehouding, leerwens en leerpotentieel bij het bedrijf past	30	9,6	30	10,4
DE BEGELEIDING VANUIT DE SCHOOL TIJDENS DE BPV	32	8,9	32	9,9
de school geeft duidelijk aan wie de bpv-docent vanuit de school is	34	11,0	33	10,0
de school zorgt voor een deskundige bpv-docent vanuit de school	33	10,2	33	10,0
de school zorgt er voor dat de bpv-docent zowel telefonisch als anderszins bereikbaar is	33	10,3	33	9,2
de school zorgt ervoor dat de bpv-docent van school langs komt op de momenten dat begeleiding vanuit school belangrijk is	31	10,7	30	10,1
de school zorgt ervoor dat er voldoende vaak contact is met het bedrijf over de voortgang tijdens de bpv	28	10,4	30	10,3
DE BEOORDELING VAN DE LEERLING	30	8,9	312	10,0
de school informeert het bedrijf over <i>hoe</i> de leerling te beoordelen	30	10,4	31	10,0
de school geeft duidelijke bpv-beoordelingscriteria	31	10,0	32	10,0
de school zorgt voor gebruiksvriendelijke beoordelingsprocedures	29	9,6	30	10,1
de school maakt de rol van het bedrijf bij de stagebeoordeling duidelijk	31	9,7	32	9,7
CONTACT MET DE SCHOOL TIJDENS DE BPV	33	8,0	34	8,9
per leerling is duidelijk wie het aanspreekpunt op school is	33	9,9	33	10,3
telefonische bereikbaarheid	33	9,9	34	8,6
bereikbaarheid per e-mail	34	9,5	35	8,8
snelheid van reactie op vragen	32	8,0	34	8,7
correctheid waarmee opmerkingen, vragen of klachten over de bpv afgehandeld worden	33	9,3	34	8,0
nakomen van gemaakte afspraken over de bpv	34	9,1	34	8,4
N	105		103	

- Leerling: bij BOL lees 'stagiair', bij BLL lees 'leerling-werknemer'
Bpv (beroepspraktijkvorming): bij BOL lees 'stage', bij BLL lees 'leerwerkperiode'
- Schaalscores: 10 (= slecht) – 50 (= goed)

Tabel 4.7 – Oordeel over binnenschoolse deel van BOL- en BLL-opleiding: schaalscores

	BOL binnenschools deel		BBL binnenschools deel	
	gem	sd	gem	sd
Overall	34	11,7	36	9,9
inhoud vaklessen	34	7,0	36	9,2
inhoud algemene vorming	34	6,6	34	8,2
deskundigheid van docenten	35	8,7	39	8,0
inzet om lesuitval te voorkomen	30	11,0	34	11,4
technische uitrusting / apparatuur op school	37	10,5	38	10,4
N	66		66	

Schaalscores: 10 (= slecht) – 50 (= goed)

4.2.3 Randvoorwaardelijke dimensie: waardering betrokkenheid van school bij bedrijf

De betrokkenheid of interactie tussen school en bedrijf is opgebouwd uit vier delen: de samenwerking bij het verbeteren van het onderwijs, het overleg over het onderwijs, de mate waarin bedrijven door de school geïnformeerd worden over het onderwijs en de kwaliteit van het relatie-management door de school in het algemeen.

Inzet school bij samenwerking met bedrijven

Tabel 4.8 – Samenwerking op het gebied van de verbetering en uitvoering van het onderwijs: schaalscores

samengewerkt op gebied van	aantal betrokken bedrijven	oordeel over inzet school daarbij	
		gem	sd
Overall	64	36	8,2
(mee)ontwikkelen van onderwijsmateriaal voor de opleiding	22	39	8,9
afnemen van examens	36	37	8,1
organiseren docentenstages	14	33	10,1
organiseren bedrijfsexcursies	22	37	7,2
verzorgen van gastlessen door medewerkers van uw bedrijf	21	39	6,3
uitvoeren van bedrijfssimulaties, mini-ondernemingen, leerafdelingen e.d	12	36	10,8
verbeteren opzet BOL-stages	22	36	11,0
verbeteren BBL leer-werkperioden	26	36	9,0

Schaalscores: 10 (= slecht) – 50 (= goed)

In totaal 64 bedrijven hebben op minimaal één van de acht gebieden genoemd in tabel 4.9 met een school samengewerkt. Dit is 39% van de 163 bedrijven die deze vraag hebben ingevuld. In vergelijking met de waardering voor de inzet van de school bij de bpv wordt de rol van de school bij het samenwerken op andere terreinen iets hoger gewaardeerd.

Inzet school bij overleg met bedrijven

Tabel 4.9 – Overleg over het onderwijs: schaalscores

Deelgenomen aan	aantal betrokken bedrijven	oordeel over rol school daarbij	
		gem	sd
Overall	94	38	8,4
praktijkopleidersbijeenkomsten	69	37	8,3
werkveldbijeenkomsten	45	36	6,5
andere vormen van overleg	42	37	6,9
overleg namens de branche met de school (bijv. branche-regio-overleg)	35	37	6,7
overleg in kader van regionaal samenwerkingsverband (ROI, BAM)	25	38	6,7
overleg met management van de afdeling van de school	21	39	7,0
overleg op directieniveau met het College van bestuur van de school	12	41	6,5

Schaalscores: 10 (= slecht) – 50 (= goed)

In totaal hebben 94 bedrijven aan minimaal een van de acht genoemde vormen van overleg deelgenomen. Dit is 57% van de 160 bedrijven die deze vraag hebben ingevuld. Praktijkopleidersbijeenkomsten, veldwerkbijeenkomsten en andere vormen van overleg komen het meest voor.

Inzet school bij informatieverstrekking aan bedrijven

Tabel 4.10 – Informatieverstrekking door het onderwijs over het onderwijs: schaalscores

informatie ontvangen over	aantal betrokken bedrijven	oordeel over rol school daarbij	
		gem	sd
Overall	123	35	7,5
nieuwe opleidingen	90	35	7,7
nieuwe onderwijsvormen	78	35	7,9
Competentiegericht Onderwijs (CGO)	94	35	8,0
aanbod aan na- en bijscholing	66	35	7,0

Schaalscores: 10 (= slecht) – 50 (= goed)

In totaal hebben 123 bedrijven informatie ontvangen over minimaal een van de in tabel 4.10 genoemde onderwerpen. Dit is 77% van de 160 bedrijven die deze vraag hebben ingevuld. Competentiegericht onderwijs en, wellicht in het verlengde daarvan, nieuwe opleidingen zijn de belangrijkste onderwerpen waarover bedrijven geïnformeerd worden. Bedrijven zijn in het algemeen tevreden over de rol die de school speelt bij het verspreiden van informatie.

Inzet school bij relatiemanagement

Tabel 4.11 – Kwaliteit relatiemanagement: schaalscores

Oordeel over	oordeel over rol school daarbij	
	gem	sd
Overall	34	7,0
de communicatie met het bedrijf in het algemeen	32	9,1
telefonische bereikbaarheid van de school	35	8,2
bereikbaarheid per e-mail van de school	36	7,8
snelheid van reactie op vragen	33	7,6
correctheid waarmee opmerkingen, vragen of klachten afgehandeld worden	34	8,1
nakomen van gemaakte afspraken	34	7,8
duidelijkheid wie aanspreekpunt voor het bedrijf is	35	10,0
N =	158	

Schaalscores: 10 (= slecht) – 50 (= goed)

Gevraagd naar de kwaliteit van het relatiemanagement in het algemeen, oordelen de bedrijven gemiddeld genomen positief. Uit de grootte van de standaarddeviatie blijkt dat er tussen de bedrijven ook op dit punt nogal wat verschillen in opvatting bestaan.

Imago van school

In tabel 4.12 wordt het overall-imago van de mbo-instellingen getypeerd. Het gaat hierbij zowel om de opvattingen van de bedrijven die met de scholen samenwerken als van de bedrijven die dit niet (meer) doen. De laatstgenoemde bedrijven scoren iets lager; het verschil van 2 punten is echter klein.

Tabel 4.12 – Oordeel van bedrijven over het imago van mbo-instellingen: schaalscores

de school	wel met school samenwerkend bedrijf		Niet (meer) met school samenwerkend bedrijf	
	gem	sd	gem	sd
Overall	32	6,6	30	4,4
straalt 'toegankelijkheid' uit	34	7,9	30	6,8
is flexibele	32	7,8	30	6,1
is professioneel	34	7,8	31	7,8
is klantvriendelijk voor het bedrijfsleven	33	8,7	30	8,2
levert kwaliteit	33	7,9	31	4,9
heeft goede contacten met regionale partners	33	7,8	31	2,8
is maatschappelijk betrokken	34	7,4	32	3,7
is ondernemend	33	7,7	31	6,7
heeft competente docenten	33	8,2	31	6,0
neemt initiatieven naar bedrijven toe	31	9,4	28	8,3
reageert snel op ontwikkelingen op de regionale arbeidsmarkt	31	7,7	28	6,2
betreft het bedrijfsleven bij onderwijsontwikkeling	31	9,4	28	6,9
N	154		25	

Schaalscores: 10 (= slecht) – 50 (= goed)

Rol van het bedrijf bij uitvoeren stages / leerwerkperiodes

In de lijst zijn vier vragen – twee bij stages en twee bij leerwerkperiodes – opgenomen waarin aan het bedrijf gevraagd wordt om de eigen inspanningen bij stages en leerwerkperiodes te beoordelen. In het algemeen, zo stellen de bedrijven gaat het om een stevige inspanning. Qua rapportcijfer geeft men zichzelf een 7,5. Dit cijfer varieert bij de stages tussen een 6 en een 10 en bij de leerwerkperiodes tussen een 5 en een 10.

Tabel 4.13 – Zelfbeoordeling door bedrijven over de inzet bij stages en leerwerkperiodes: rapportcijfers en schaalscores

	BOL-stage				BBL-leerwerkperiode			
	rapportcijfer		schaalscore		rapportcijfer		schaalscore	
	gem	sd	gem	sd	gem	sd	gem	sd
inspanning van bedrijf om samenwerking met school bij bpv goed te laten verlopen			36	7,4			35	8,5
inspanning van bedrijf bij verzorgen van kwalitatief goede stages	7,6	0,9			7,5	1,0		
N	103		103		99		99	

Schaalscores: 10 (= slecht) – 50 (= goed)

4.3 Waardering van bedrijven voor het mbo op branche niveau

Voor vier branches worden de waarderingsscores hieronder weergegeven. Gezien het aantal respondenten bij de sector gehandicaptenzorg (tien, waarvan er zeven met een school in de pilot samenwerken) is deze sector hier buiten beschouwing gelaten. De N bij een aantal vragenblokken bleek zeer klein. Bij de sector hoveniers is er slechts een deelnemende AOC. Deze branche-school combinatie komt daarom in de volgende paragraaf aan de orde.

Waarderingsscores in de overzichten hebben – wederom gezien de N – vooral een illustratieve betekenis. Hieronder enkele opvallende indicatieve resultaten.

Er zijn enige, zei het nog steeds kleine, verschillen tussen de branches qua scores op drie waarderingdimensies. De installatietechnische bedrijven scoren met name op de procesdimensie wat lager dan de andere branches. Men is wat minder tevreden met hoe de scholen de bpv organiseren. Welzijnsinstellingen scoren wat hoger op de randvoorwaardelijke dimensie, metaalbewerkingsbedrijven juist wat lager. Op de productdimensie liggen de scores dicht bij elkaar. De mate van tevredenheid over het niveau van de gediplomeerde instromers op de arbeidsmarkt ligt dicht bij elkaar.

Binnen elk van de branches geldt dat er grote onderlinge verschillen zijn in de waardering van bedrijven voor de onderzochte opleiding. Zo lopen de rapportcijfers voor de stagewaardering bij welzijn tussen instellingen uiteen van een 2,4 tot een 8 en bij de installatietechniek tussen een 1 en een 10. Tussen de scholen / opleidingen lopen de gemiddelde waarderingsscores niet al te veel uiteen; binnen één school lopen de scores van die bedrijven die met deze school samenwerken wel sterk uiteen.

Op de productdimensie: installatietechniek bedrijven waarderen pas-opgeleide mbo-ers wat minder hoog, welzijn is over het meest positief over hen. Op de procesdimensie: installatietechniek is verhoudingsgewijs het minst tevreden, de metaalbewerking het meest. Randvoorwaardelijke dimensie: de welzijnssector waardeert de inzet van scholen bij het stimuleren van de samenwerking met bedrijven het hoogst.

Branches waarderen het binnenschoolse deel van de opleidingen net iets hoger dan het buitenschoolse deel ervan.

Bedrijven zijn, in vergelijking met de rol die de school speelt, het meest tevreden over eigen rol bij stages en leerwerkperioden.

Tabel 4.14

bedrijven	status		aantal werknemers				
	zelfstandig	deel groter bedrijf	1-9	10-24	25-49	50-99	100+
48	100%		44%	31%	8%	10%	7%

		waardering voor rol school		N
		rapportcijfer 1 - 10	schaalscore 10-50	
Productdimensie				
BOL	kwaliteit pas opgeleide BOL-er	6,9	30	6
BBL	kwaliteit pas opgeleide BBL-er	6,7	35	6
Procesdimensie				
BOL	waardering stage	6,4	33	15
	- voorbereiding bedrijf en stagiair	6,5	34	
	- afstemming school en bedrijf	6,5	32	
	- begeleiding vanuit school	6,2	33	
	- beoordeling van stagiair	6,5	30	
	- contact school - bedrijf	6,3	35	
	waardering binnenschoolse deel		40	15
BBL	waardering leerwerkperiode	6,3	32	18
	- voorbereiding bedrijf en IIn-werknemer	6,4	33	
	- afstemming school en bedrijf	6,4	28	
	- begeleiding vanuit school	6,1	33	
	- beoordeling van IIn-werknemer	6,4	30	
	- contact school - bedrijf	6,4	34	
	waardering binnenschoolse deel		36	9
Randvoorwaardelijke dimensie				
bedrijf	inzet bedrijf bij BOL-stages	7,4	36	15
	inzet bedrijf bij BBL-leerwerkperiodes	7,6	34	17
school	inzet school bij bevorderen samenwerking met bedrijven	6,6	36	6 11
	% samenwerkende bedrijven		42%	26
	inzet school bij overleg met bedrijven		39	14
	% bedrijven betrokken bij overleg		54%	26
	kwaliteit informatie over onderwijs		35	20
	% bedrijven dat info krijgt		77%	26
	kwaliteit relatiemanagement		36	26
	imago school (samenwerkende bedrijven)		36	26
	imago (niet samenwerkende bedrijven)		30	6
	middenpunt	5,5	30	

SCOREOVERZICHT: INSTALLATIETECHNIEK

Tabel 4.15

bedrijven	status		aantal werknemers				
	zelfstandig	deel groter bedrijf	1-9	10-24	25-49	50-99	100+
111	91%	9%	35%	32%	15%	7%	11%

		waardering voor rol school		N
		rapportcijfer 1 - 10	schaalscore 10-50	
Productdimensie				
BOL	kwaliteit pas opgeleide BOL-er	6,4	35	16
BBL	kwaliteit pas opgeleide BBL-er	6,9	35	26
Procesdimensie				
BOL	waardering stage	5,4	28	30
	- voorbereiding bedrijf en stagiair	5,6	30	
	- afstemming school en bedrijf	5,4	26	
	- begeleiding vanuit school	5,1	28	
	- beoordeling van stagiair	5,7	26	
	- contact school - bedrijf	5,5	31	
	waardering binnenschoolse deel		32	17
BBL	waardering leerwerkperiode	5,6	30	46
	- voorbereiding bedrijf en IIn-werknemer	6,0	32	
	- afstemming school en bedrijf	5,6	28	
	- begeleiding vanuit school	5,4	30	
	- beoordeling van IIn-werknemer	5,6	29	
	- contact school - bedrijf	5,5	32	
	waardering binnenschoolse deel		33	21
Randvoorwaardelijke dimensie				
bedrijf	inzet bedrijf bij BOL-stages	7,5	36	30
	inzet bedrijf bij BBL-leerwerkperiodes	7,4	36	45
school	inzet school bij bevorderen samenwerking met bedrijven	5,9	35	55
	% samenwerkende bedrijven	40%		55
	inzet school bij overleg met bedrijven		33	31
	% bedrijven betrokken bij overleg	53%		55
	kwaliteit informatie over onderwijs		33	30
	% bedrijven dat info krijgt	71%		55
	kwaliteit relatiemanagement		32	55
	imago school (samenwerkende bedrijven)		30	53
	imago (niet samenwerkende bedrijven)		30	8
	middenpunt	5,5	30	

WAARDERING BEDRIJFSLEVEN VOOR MBO

SCOREOVERZICHT: METAALBEWERKING

Tabel 4.16

bedrijven	status		aantal werknemers				
	zelfstandig	deel groter bedrijf	1-9	10-24	25-49	50-99	100+
69	91%	9%	41%	30%	15%	9%	5%

		waardering voor rol school		N
		rapportcijfer 1 - 10	schaalscore 10-50	
Productdimensie				
BOL	kwaliteit pas opgeleide BOL-er	6,5	35	2
BBL	kwaliteit pas opgeleide BBL-er	7,1	37	9
Procesdimensie				
BOL	waardering stage	6,9	36	13
	- voorbereiding bedrijf en stagiair	6,9	36	
	- afstemming school en bedrijf	6,8	35	
	- begeleiding vanuit school	6,9	35	
	- beoordeling van stagiair	7,2	36	
	- contact school - bedrijf	6,9	37	
	waardering binnenschoolse deel		35	6
BBL	waardering leerwerkperiode	6,3	33	15
	- voorbereiding bedrijf en IIn-werknemer	6,5	35	
	- afstemming school en bedrijf	6,3	34	
	- begeleiding vanuit school	6,0	32	
	- beoordeling van IIn-werknemer	6,4	33	
	- contact school - bedrijf	6,3	33	
	waardering binnenschoolse deel		37	5
Randvoorwaardelijke dimensie				
bedrijf	inzet bedrijf bij BOL-stages	7,8	38	13
	inzet bedrijf bij BBL-leerwerkperiodes	7,6	36	15
school	inzet school bij bevorderen samenwerking met bedrijven	6,1	30	23
	% samenwerkende bedrijven	22%		23
	inzet school bij overleg met bedrijven		30	12
	% bedrijven betrokken bij overleg	52%		23
	kwaliteit informatie over onderwijs		34	17
	% bedrijven dat info krijgt	74%		23
	kwaliteit relatiemanagement		34	22
	imago school (samenwerkende bedrijven)		32	21
	imago (niet samenwerkende bedrijven)		29	6
	middenpunt	5,5	30	

Tabel 4.17

bedrijven	status		aantal werknemers				
	zelfstandig	deel groter bedrijf	1-9	10-24	25-49	50-99	100+
62	90%	10%	18%	24%	18%	5%	25%

		waardering voor rol school		N
		rapportcijfer 1 - 10	schaalscore 10-50	
Productdimensie				
BOL	kwiteit pas opgeleide BOL-er	6,7	37	10
BBL	kwiteit pas opgeleide BBL-er	7,2	40	5
Procesdimensie				
BOL	waardering stage	6,1	32	29
	- voorbereiding bedrijf en stagiair	6,1	33	
	- afstemming school en bedrijf	6,1	31	
	- begeleiding vanuit school	6,1	34	
	- beoordeling van stagiair	6,3	32	
	- contact school - bedrijf	6,0	34	
	waardering binnenschoolse deel		35	23
BBL	waardering leerwerkperiode	6,3	34	10
	- voorbereiding bedrijf en IIn-werknemer	6,4	34	
	- afstemming school en bedrijf	6,7	35	
	- begeleiding vanuit school	6,2	35	
	- beoordeling van IIn-werknemer	6,4	34	
	- contact school - bedrijf	5,9	37	
	waardering binnenschoolse deel		35	7
Randvoorwaardelijke dimensie				
bedrijf	inzet bedrijf bij BOL-stages	7,7	3,6	29
	inzet bedrijf bij BBL-leerwerkperiodes	7,7	3,6	10
school	inzet school om met bedrijven onderwijs te bieden	6,7	37	36
	% samenwerkende bedrijven	47%		36
	inzet school bij overleg met bedrijven		39	12
	% bedrijven betrokken bij overleg	61%		36
	kwiteit informatie over onderwijs		36	29
	% bedrijven dat info krijgt	81%		36
	kwiteit relatiemanagement		36	35
	imago school (samenwerkende bedrijven)		35	34
	imago (niet samenwerkende bedrijven)		29	6
	middenpunt	5,5	30	

4.4 Waardering van bedrijven voor het mbo op branche-school niveau

Eerder is al opgemerkt dat de response op branche – school niveau te laag is om op dat niveau betrouwbare uitspraken over scores per school te doen. Dit geldt eens te meer voor uitspraken over verschillen tussen scholen.

De scores voor de combinatie hoveniers – school A is automatisch een branche – school combinatie. In deze bijlage is dit opgenomen. Bij deze school valt het verschil in waardering voor BOL en BBL op. Zowel op basis van de rapportcijfers als uitgaande van de schaalscores zetten de bedrijven de BBL-leerwerkperiodes in een positiever licht dan de BOL-stages.

Als tweede voorbeeld van een scoreoverzicht op branche-regioniveau zijn in deze bijlage nogmaals de resultaten voor de combinatie installatietechniek–school B opgenomen, hier wat uitgebreider dan in hoofdstuk 3.

SCOREOVERZICHT: HOVENIERS – SCHOOL -

Tabel 4.18

bedrijven	status		aantal werknemers				
	zelfstandig	deel groter bedrijf	1-9	10-24	25-49	50-99	100+
18	89%	11%	67%	11%	11%	0%	11%

		waardering voor rol school		
		rapportcijfer 1 - 10	schaalscore 10-50	N
Productdimensie				
BOL	kwaliteit pas opgeleide BOL-er	7,0	37	6
BBL	kwaliteit pas opgeleide BBL-er	7,0	36	1
Procesdimensie				
BOL	overall waardering stage	5,6	30	10
	- voorbereiding bedrijf en stagiair	5,6	30	
	- afstemming school en bedrijf	5,7	25	
	- begeleiding vanuit school	5,6	31	
	- beoordeling van stagiair	5,8	30	
	- contact school – bedrijf	5,5	32	
	waardering binnenschoolse deel		38	6
BBL	overall waardering leerwerkperiode	7,2	38	8
	- voorbereiding bedrijf en lln-werknemer	6,6	36	
	- afstemming school en bedrijf	7,0	36	
	- begeleiding vanuit school	7,4	39	
	- beoordeling van lln-werknemer	7,6	38	
	- contact school – bedrijf	7,3	40	
	waardering binnenschoolse deel		43	6
Randvoorwaardelijke dimensie				
	kwaliteit relatiemanagement		33	15
	imago school (samenwerkende bedrijven)		31	15
Andere variabelen				
bedrijf	inzet bedrijf bij BOL-stages	7,3	35	10
	inzet bedrijf bij BBL-leerwerkperiodes	7,5	36	
school	inzet school om met bedrijven onderwijs te bieden	5,8	39	5
	% samenwerkende bedrijven	33%		15
	inzet school bij overleg met bedrijven		34	10
	% bedrijven betrokken bij overleg	67%		15
	kwaliteit informatie over onderwijs		33	13
	% bedrijven dat info krijgt	87%		15
	imago (niet samenwerkende bedrijven)		30	2
	middenpunt	5,5	30	

WAARDERING BEDRIJFSLEVEN VOOR MBO

SCOREOVERZICHT: INSTALLATIETECHNIEK – SCHOOL B

Tabel 4.19

bedrijven	status		aantal werknemers				
	zelfstandig	deel groter bedrijf	1-9	10-24	25-49	50-99	100+
35	94%	6%	46%	23%	17%	9%	5%

		waardering voor rol school		
		rapportcijfer 1 - 10	schaalscore 10-50	N
Productdimensie				
BOL	kwaliteit pas opgeleide BOL-er	6,8	34	5
BBL	kwaliteit pas opgeleide BBL-er	6,9	34	7
Procesdimensie				
BOL	waardering stage	5,8	29	10
	- voorbereiding bedrijf en stagiair	6,0	31	
	- afstemming school en bedrijf	5,9	25	
	- begeleiding vanuit school	5,5	31	
	- beoordeling van stagiair	6,1	30	
	- contact school – bedrijf	5,5	31	
	waardering binnenschoolse deel		36	6
BBL	waardering leerwerkperiode	5,3	28	11
	- voorbereiding bedrijf en IIn-werknemer	6,0	31	
	- afstemming school en bedrijf	4,9	27	
	- begeleiding vanuit school	5,0	25	
	- beoordeling van IIn-werknemer	5,6	28	
	- contact school – bedrijf	4,9	31	
	waardering binnenschoolse deel		34	6
Randvoorwaardelijke dimensie				
	kwaliteit relatiemanagement		29	14
	imago school (samenwerkende bedrijven)		30	13
Andere variabelen				
bedrijf	inzet bedrijf bij BOL-stages	7,6	36	10
	inzet bedrijf bij BBL-leerwerkperiodes	7,2	33	11
school	inzet school om met bedrijven onderwijs te bieden	6,0	30	14
	% samenwerkende bedrijven	50%		14
	inzet school bij overleg met bedrijven		31	10
	% bedrijven betrokken bij overleg	71%		14
	kwaliteit informatie over onderwijs		34	13
	% bedrijven dat info krijgt	93%		14
	imago (niet samenwerkende bedrijven)		30	1
	middenpunt	5,5	30	

Sectie E – Overzicht van correlaties tussen centrale variabelen

	Productdimensie		Procesdimensie		Randvoorwaardelijke dimensie			
	rapportcijfer kwaliteit mbo-er (D-6 / D-13))		rapportcijfer kwaliteit bpv (GeM BOL / BBL_rolTOTAAL		inspanning school bij samenwerking met bedrijf (E-3)		kwaliteit relatiemanagement vanuit school (F-4)	
	BOL	BBL	BOL	BBL	BOL	BBL	BOL	BBL
<i>Kenmerken bedrijf (incl. vraagnummers)</i>								
omvang bedrijf (A-2)	0,04	0,22	0,08	0,16	-0,04	0,15	0,24*	0,14
jaren leerbedrijf (A-6)	0,02	-0,14	-0,01	0,00	0,14	0,11	0,16	0,05
aantal scholen waarmee bedrijf samenwerkt (A-3 / A-4)	0,24	0,03	-0,03	-0,11	0,02	-0,06	0,06	-0,06
inzet bedrijf om kwalitatief goede bpv te verzorgen (B-6 / C-6)	0,28	0,40 **	0,16	0,30 **	0,25*	0,20*	0,20*	0,27**
inspanningen bedrijf om samenwerking met school bij bpv (B-5 / C-5)	0,09	0,20	0,19	0,16	0,35**	0,26*	0,26*	0,22*
<i>Kenmerken school (incl. vraagnummers)</i>								
inspanningen school bij samenwerking met bedrijf (E-3)	0,12	0,28*	0,67**	0,74**				
kwaliteit relatiemanagement school (F-4)	0,21	0,44**	0,70**	0,75**	0,84**			

Pearson's r * p < 0,05 ** p < 0.01